

Editoriaal

Weten is winst

Kennis wordt steeds belangrijker in onze maatschappij. Men kan veilig stellen dat er een positieve correlatie is tussen kennis en economische waarde. Dit roept een aantal bedenkingen op. Als een hoge mate van intellectueel kapitaal een directe economische meerwaarde heeft bij de toepassing ervan in een productieproces, is het economisch rendabel voor een land om de productie en overdracht van kennis af te stemmen op de technologische vereisten van de wereld.

Wanneer Manuel Castells stelt dat rendabiliteit en productiviteit de motor achter informatie- en kennisontwikkeling zijn, kan men zich afvragen of het de rol van de staat is om dat type van economisch rendabele kennis te verschaffen. Inderdaad, het is de rol van de staat om een maximale economische rendabiliteit te verzekeren. Ook volgens een stelling van Freeman en Soete is het vlak van kennisproductie en -overdracht een vlak waarop de staat zich kan inzetten voor de welvaart van een steeds meer kennisintensiverende samenleving. Maar strikt genomen zou die kennis- en informatieontwikkeling er zonder de staat ook komen, gezien de kennisvriendelijkheid en productiviteit ervan.

De kennis- en informatieontwikkeling die door een winstlogica gedreven wordt, is natuurlijk wijze van een filosofisch afgeslankte aard. Enkel wat winstgevend is, zal geweten zijn. Als het onderwijs toegeeft aan de toenemende druk van de wereld om zich aan te passen aan diens noden, zal dit inderdaad een verschraving van het economisch niet-rendabele, intellectueel kapitaal betekenen. Het is dan ook niet verwonderlijk te noemen dat er vooral vanuit de filosofische richtingen aan de VUB hevig weerstand wordt gemaakt aan processen zoals Bologna, die als de voorhoede van deze economische onderwijsrationalisering beschouwd worden. Ik denk hier bijvoorbeeld aan de studenten van de Studiekring Vrij Onderzoek.

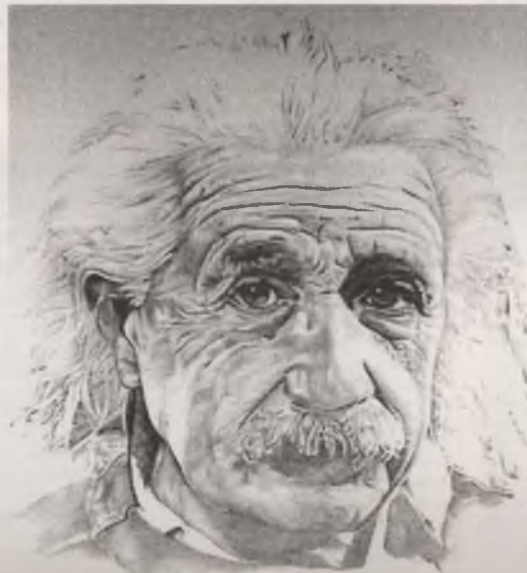
De reden waarom dergelijke vraagstellingen interessant zijn, is omdat het huidige systeem verre van

perfect is. Er bestaan nog steeds tal van maatschappelijke problemen zoals werkloosheid, armoede, watermood... aangehaald. Een deel van die problemen zou kunnen opgelost worden door technologische ontwikkelingen in combinatie met beperkte kapitaalallocaties. Maar omdat dergelijke technologische ontwikkelingen niet rendabel zijn - althans in geldwaarde gemeten - worden ze nooit verwezenlijkt. Het staatsgeorganiseerde onderwijs en vooral onderzoek kan hienn een decisieve rol kunnen spelen, aangezien het niet direct onderworpen is aan winstprincipes. Of het niet hoeft te zijn... Op een dergelijke manier zouden vele fouten uit het wereldsysteem kunnen worden gezuiverd. Maar dit vergt politieke keuzes die surrealistisch lijken.

Commodificatie

In de informatiemaatschappij, waarvan vandaag wel veilig kan gesteld worden dat we er middenin verkeren, winnen diensten en dienstverlening steeds meer aan belang. Diensten zijn niet-materieel goederen. Men kan stellen dat bedrijven uit de dienstensector een relatief laag opstartkapitaal verschaffen. Het opstarten van een dergelijk bedrijf is voor niet- of weinig bezittende mensen een haalbare kaart. Het belangrijkste aspect van een dienstverlenend bedrijf is het intellectueel kapitaal. Dat, en de toepassing ervan in relevante projecten kunnen winst en productiviteit genereren.

De plek bij uitstek om intellectueel kapitaal te verwerven is het onderwijssysteem, meestal het hoger onderwijssysteem. In Vlaanderen is het hoger onderwijssysteem vrij

"De ontwikkeling van algemene vaardigheden voor onafhankelijk denken en beoordeling zou altijd op de eerste plaats moeten staan, niet het verwerven van gespecialiseerde kennis. Als een persoon de fundamentele van zijn onderwerp beheerst en geleerd heeft, onafhankelijk te denken en te werken, zal hij zeker zijn weg vinden en daarnaast makkelijker in staat zijn zich aan te passen aan de voortuitgang en veranderingen dan de persoon wiens training voornamelijk bestaat uit het verwerven van gedetailleerde kennis."

Albert Einstein.

goedkoop en het voert een beleid van sociale inclusie. Intellectueel kapitaal verwerven is hier - financieel gezien - geen hachelijke zaak.

Liberalisering

De liberalisering van het onderwijs, zoals in de GATS-akkoorden bepaald wordt, zou echter van het onderwijs - en dus ook de informatie en kennis die ze verschaft - een verhandelbaar goed maken. Dit proces is wat Herbert Schiller de commodificatie van informatie heeft genoemd. Indien de onderwijsliberalisering goedgekeurd wordt, zal men om intellectueel kapitaal te verwerven een hoge prijs moeten betalen. Voor de oprichting van een dienstverlenend bedrijf zal men over een aanzienlijk startkapitaal moeten beschikken. Dat op die manier de gelijke kansen in de samenleving ondermijnd worden, is geen uit de lucht gegrepen stelling.

Volgens Manuel Castells zou er zich een sociale stratificatie voordoen op gebied van jobtype als gevolg van de evolutie naar een kennis-economie. Als men de theses van Schiller en Castells combineert, kan men stellen dat de bezittende klassen zullen blijven bezitten, dankzij ontoegankelijkheid van kostbare informatie aan lagere sociale strata. In de hogere sociale strata zullen de mensen zitten die er nu reeds zitten, terwijl de lagere sociale strata zullen verbreden. Als men de trends van liberalisering van het onderwijs vanuit een dergelijk paradigma benadert, vraagt men zich af vanuit welke hoek de politieke en economische druk voor liberalisering komt, en aan wie dat een dergelijke liberalisering ten goede zou komen.

Het vrije marktsysteem toepassen op het informatiele aspect van de sociale werkelijkheid, zou betekenen dat informatie en informatietechnologie enkel

gecreëerd zouden worden voor en beschikbaar gemaakt worden aan diegenen die ervoor kunnen betalen.

Men mag deze theoretische gedachtegang niet overdrijven. Maatschappelijke krachten zullen er wel voor zorgen dat een dergelijke, haast karikaturale evolutie hoogstwaarschijnlijk niet zal plaatsvinden. Bijvoorbeeld beursystemen zouden ook aan minder begoede mensen toegang kunnen verlenen tot degelijk hoger onderwijs. Maar de realiteit van het academische landschap in, bijvoorbeeld, de Verenigde Staten (ja, ik weet het, wéér!) geeft toch een wrange smaak aan dergelijke argumenten.

De vlinderdas

De meeste studenten weten ondertussen wat het Bologna-akkoord inhoudt, en wat de positieve en negatieve gevolgen ervan zijn. Hoewel er discussie heerst over dewelke het zwaarst wegen - de positieve of de negatieve - is de macht van studenten om de huidige trends desgewenst tegen te houden, of tenminste bij te sturen, zeer klein. Men kan zich hierbij de vraag stellen of een studentenpublicatie met een - toegegeven - vaak eenzijdige berichtgeving wel een noemenswaardig verschil kan maken, behalve dan door de studenten te wijzen op het feit dat er ook negatieve aspecten aan de huidige ontwikkelingen verbonden zijn.

Aangezien ik mij vanuit een legitieme bezorgdheid vragen stel omtrent de verkoop van ons onderwijs, ben ik bedroefd dat huidige beleidsmakers met relatief weinig helderheid omspringen met de beeldvorming van het alombekende Bologna-akkoord. De commodificatie van ons onderwijs is volgens mij geen positieve evolutie. Cornelius vanaf heden een zwarte strik in de kop van De Moeial totdat men stopt met het onderwijs te verkopen. Net zoals Siegfried Bracke, die een strik had aangedaan op Zwarte Zondag, en beloofde hem pas uit te doen wanneer het weer beter ging met ons zieke land... Hij draagt hem vandaag nog steeds.

DM

Trainstopping

Onder motto 'Zet de vrede op het spoor!' zakten zaterdag zo'n 150 vredesactivisten af naar het landelijke Melsele om er treinen met Amerikaans militair materiaal richting de haven van Antwerpen te stoppen en zo de Amerikaanse oorlogsvoorbereidingen te hinderen.

Het zag er allemaal veelbelovend uit. Wandelen, sport, zang, vertier en plezier en tussendoor efkes ons lijf voor een trein gooien. Deelnemers aan trainspotting beroepen zich op het idee van burgerlijke ongehoorzaamheid en voelen zich gesteerd door de principes van Nuernberg die bepalen dat men een misdrijf mag plegen om een groter misdrijf te voorkomen. Het Forum voor Vredesactie had vorige week al een gelijkaardige actie georganiseerd, met meer succes weliswaar. Zo'n vijftien

vredesactivisten ketenden zich toen vast aan een militaire transporttrein en slaagden erin de trein enkele uren staande te houden. Onze actie werd jammer genoeg abrupt onderbroken door onze blauwe vrienden vooraleer we enige vorm van sporen te zien kregen. De Minister van Binnenlandse Zaken, Duquesne, had in navolging van de geslaagde 1ste trainspotting in een ministeriële omzendbrief bepaald dat iedereen die aanstalten maakt om de sporen te bezetten stante pede administratief aangehouden moest worden voor de volle arrestatieduur, zijnde 12 uren. In het ongewisse van deze omzendbrief was onze ontgoocheling dan ook groot toen tijdens de briefing in het parochiezaaltje van Melsele een cordon flikken opdoken. Een 'pre-emptive strike' heet zo iets tegenwoordig. De arrestaties verliepen

al bij al zonder problemen. Enkel het aanbinden van onze boeien verliep niet zo vlot. Onze blauwe vrienden bleken het systeem van de strips niet echt te snappen. Na een kort ritje in een overvalwagen werden we afgezet in de ondergrondse garage van het politiekantoor van Beveren. Zo'n twee uren later wachtte ons een nieuw busritje na de gebruikelijke kiekjes. De man van dienst was duidelijk een begenadigd fotograaf. Vooruit, achteruit, bukken, nog even lichtinval checken. Het was mooi te zien hoeveel gevoel de man in zijn werk legde. Hopelijk komt hij nooit te weten dat zijn levenswerk terecht komt in de stoffige kelders van de Staatsveiligheid. Er lopen al genoeg verbiterde en gefrustreerde agenten rond. U hoeft deze man natuurlijk niet te plezieren. Bij een administratieve aanhouding mogen agenten, wegens de wet op de privacy, enkel vragen om te laten fotograferen. Meestal verjuimen ze wel dit te vertellen vooraleer de foto's

genomen zijn. Met loeiende sirenes verlieten we Beveren en werden we zo'n vijftig kilometer verder ondergebracht in een rijkswachtkazernes te Gent, opnieuw in een soort van garage welteverstaan. Bij wet is men verplicht acht uur na de aanhouding de arrestant eten te geven. Na veel gezaag en geklop op de deur kregen we uiteindelijk een maaltijd. Drie boterhammen, een appel en een glas water. Lang geleden dat een boterham zo gesmaakt heeft. De sigaret na mijn vrijlating des te meer. De enkelingen die erin geslaagd waren na de fouillering hun sigaretten te behouden optoepen zich al gauw als de populaire gasten van de bende. 1 u 15 's nachts, de poort gaat open. De eerste vijf worden vrijgelaten. De agenten zijn nog zo vriendelijk ons aan het be-

gin van het rijkswachtcomplex af te zetten en wijzen ons behulpzaam de weg naar het station. Treinen rijden er jammergenoeg niet 's nachts behalve de militaire transporten dan. Ons groepje had het geluk onderdak te vinden bij een eeuwige revolutionair. Hopelijk hadden de anderen evenveel geluk.

JS

De GROTE
KK-enquête
 (én gratis drankje!)
p. 19

Vrije Tribune

Twoe jaar Rector Ben Van Camp, *dresser le bilan*

WAT VOORAF GING

Na de jaren zestig van 'anything goes', de 'eighties', de nieuwe economische wereldorde in de jaren negentig, in de vorm van "Globalisation? That's US!" is het tijd voor een nieuwe eeuw. Een nieuwe economische wereldorde die trouwens zijn sporen naliet en bij velen het begin van een mentaliteitsomwenteling teweeg bracht in het denken over en het zijn van wetenschap en maatschappij. Een omwenteling die ook in het Vlaams Hoger Onderwijs gevoeld werd door het beleid van wijlen Daniel Coens (CD&V, ex-onderwijsminister) en het optimalisatie-rapport van Luc Van den Bosch (ex-onderwijsminister, SPA), opgesteld door Roger Dillemans (lid van Opus Dei en ere-rector van de KULeuven). Voor de meeste studenten kan het "besparings"-rapport waarschijnlijk een onbekend feit vormen. De opdracht die de aarts Katholieke Dillemans in 1996 meekreeg was "(...)de kwalitatieve verbetering van het onderwijsaanbod, waarbij moet gestreefd worden voor zo mogelijk elk wetenschaps- en studiedomein - ten minste één valabele, internationale competitieve opleiding aan de Vlaamse jeugd te kunnen aanbieden". Het afschaffen en herorganiseren van opleidingen zou het universitaire opleidingsaanbod optimaliseren. Dillemans baseerde zich voornamelijk op het aantal studenten per opleiding. Deze redenering speelde dan ook vooral in het voordeel van de grote universiteiten Gent en - natuurlijk - Leuven. Het rapport diende gewoon als besparing onder het mom van kwaliteitsverbetering en optimalisatie. Een gedachte die ook onder Vanderpoorteren bleef doorleven.

DE VERKIEZINGEN VAN 1999

Na jaren van Van den Bosch-dynasty in het onderwijs wordt er ook in de politiek gewisseld met de hulp van een schare publiek gemaakte dioxinakenpen. Eind 1999 werd onderwijsminister Luc Van den Bosch opgevolgd door Marleen Vanderpoorteren (VLD), nieuwbakken Vlaams minister van Onderwijs & Vorming, en een schare leden kabinetmedewerkers. Een nieuwe frisse wind? Allezins niet. Dillemans die een aarts Katholieke bias leverde in de liberale regeringsconstellatie werd wel vriendelijk de deur gewezen. Maar de basisedologie die Dillemans installeerde bleef wel overeind in de beleidsnota van VDP "De overheid stelt het

waarborgen van de kwaliteit, gemeten aan de hand van universele aanvaarde criteria en het optimaal besteden van de beschikbare middelen gekoppeld aan een brede maatschappelijke verantwoordelijkheid, concentratie en taakverdeling als beleidslijnen voorop." (p. 13). Dat er universele criteria zouden gelden voor kwaliteit deed al een zekere zweeftoer verspreiden, de koppeling aan het efficiënt besteden van geld deed daarentegen een doordringende stanklucht verspreiden. Deze is nog steeds aanwezig en spreidt zich ver uit in het denken over en het zijn van onderwijs, ook bij de plaatselijke universitaire overheid. Die zogenaamde maatschappelijke verantwoordelijkheid louter vanuit belangengroeperingen moet gezien worden zoals het VEV (het Vlaams Economisch Verbond, de belangenbehartiger voor economisch ondernemend Vlaanderen), het VBO (Verbond van Belgische Ondernemingen), Agoria, de VIOR (Vlaamse OnderwijsRaad). Het optimalisatie-rapport dat officieel verduwen, werd vervolgens opnieuw opgepikt door de studiedienst en het bestuur van het VEV. In hun persbericht van december 1999 "... lanceerde het VEV zijn algemene onderwijsvisie. De visie inzake het universitaire onderwijs werd naar aanleiding van de voortgangsrapporten van ere-rector Dillemans in de VEV-werkgroep 'Universitair' verder uitgediept...". Ondanks het verdwijnen van Dillemans werd van de optimalisatiegedachte niet afgeweken. Ook niet in de beleidsnota van Vanderpoorteren.

RECTORAATSWISSEL

Het is in 2000 dat Van Camp met een nipte meerderheid, Rector wordt van de nog steeds drijvende Vrije Universiteit Brussel waarin de term 'vrije', zijn eerste academische openingsrede in 2000 ten spijt, onder zijn rectoraatschap een steeds bevreemdende bijklank krijgt op deze universiteit. Ik zal me later nader verklaren. Het is trouwens een fakkelt die hij overneemt na zes jaar bestuur van onze, in de volksmond genoemde "Barones", Els Witte. Ie kan studenten kennen haar vast en zeker van het vak 'politieke geschiedenis van België' maar dat is weer een ander verhaal. De teneur die zijn beleid kenmerkt vinden we vooral in volgend citaat uit zijn beleidsplan (<http://minf.vub.ac.be/~bvcamp>) terug: "De rationalisering van het universitaire

onderwijsaanbod in Vlaanderen staat de laatste jaren onder politieke en economische druk. Prof. Els Witte heeft succesvol de pogingen van de overheid om ondoordacht VUB opleidingen te sluiten, in haar rectoraat kunnen tegengaan. Anderzijds blijft de beperkte overheidsfinanciering van de VUB in de toekomst dwingen werk te optimaliseren."

"Ik heb geen mandaat van deze Raad. Ik ben er niet door verkozen en kan haar beslissingen, indien ik er niet achter kan staan, als rector naast mij neerleggen." (Rector Ben Van Camp, tijdens de Raad van Bestuur op 29 mei 2001)

en, "De volgende decennia zal de uitdaging voor de VUB erin bestaan haar kerntaak 'maatschappij-leverancier van academische competentie vanuit een vrijzinnig perspectief' te vrijwaren van opportunistische ingrepen, ze in kwaliteit uit te diepen en ze vanuit Brussel internationaal te verankeren, zonder aan identiteit in te moeten. Een nauwere synergie met het maatschappelijk netwerk in Vlaanderen moet daarbij nagestreefd worden, steunend op al diegenen die onze universiteit genegen zijn." Laten we alle delen onder de loupe nemen.

Rector Ben Van Camp, als sinds 1987 lid van de Raad van Bestuur van deze universiteit, moet gevoeld hebben dat de financiële toestand van de universiteit op lange termijn moeilijk gezond kon worden genoemd, indien de overheidsdotaties niet zouden stijgen. Sinds 1998 weten we van Jan Adé, directeur-generaal hoger onderwijs, dat de overheidsdotaties voor het hoger onderwijs, die sinds de jaren 1980 nog nauwelijks mee evolueerden, inderdaad hun maximum hadden bereikt. Wat zoveel

betekent als op zoek gaan naar externe financiering, herorganiseren en besparen. We laten nogmaals Van Camp zelf aan het woord, "De jaarlijkse VUB begrotingsoefening toont aan dat er weinig ruimte is voor noodzakelijke nieuwe initiatieven. Indien de inkomsten (vnl. werkingstoelagen en patrimonium) stagneren of verminderen wordt de uitbating van de VUB deficitair. De voornaamste uitgaven sturen zich in de loonstaat, die vandaag ongeveer 78% van het totaal bedraagt en door indexsprongen jaarlijks toeneemt. Het 22% recurrent werkingskrediet noodzaakte in 2000 een lineaire 5% vermindering op al de posten behalve onderwijs...". Op vlak van dienstverlening, Academisch Technisch Personeel (ATP), het bezvieren van loonschalen, bevorderingen, investeringen en uitbestedingen werd mogelijk bereikbare behaald. Het heikele discussiepunt, de eigenlijke grote kost, waar men op beleidsniveau tot voor kort (of nog steeds) rond de pot bleef draaien, bleef dus de te hoge personeelskosten. Eigenlijk niet zo verbazingwekkend omdat dit politiek nogal gevoelig ligt en wel om volgende redenen. Een document dat in oktober 2002 bij de raad van bestuur lag, liet een niet zo makkelijke radicale keuze voor de beheerders: ofwel 120 ATP-ers weg of 30 ZAP-mandaten (docenten) om aan deze loonlast het hoofd te bieden, de 13+9 opleidingen. Een keuze tussen beide staat gelijk aan een politieke bara-kiri. Daarom hoedt het bestuur via externe factoren de beslissing aan de man te brengen zodat de keuze niet rechtstreeks op hun schouders terecht komt. Een argumentatie in de trend van, "We moesten wel van hogerhand (...) Want het structureel decreet dwingt ons dit te doen. (...)". Het ontwerp van decreet betreffende de herstructurering van het Hoger Onderwijs in Vlaanderen komt hem daarom tegemoet met enkele oplossingen. Enerzijds toelagen (convenants) om op vrijwillige basis bestaande opleidingen af te bouwen en anderzijds de associaties en de Bachelor-Master structuur.

DE OPLOSSING IS NABIJ

Welke financiële soelaas het structureel decreet kan geven met de BaMa-structuur konden we nogmaals opmaken uit het oktober interview met de Rector, "Kunnen we een volwaardige universiteit (alle studierichtingen blijven aanbieden, nvdj) blijven of moeten we die volwaardigheid op een andere manier gaan invullen? Nu hebben we te maken met x-aantal opleidingen, liefst zoveel mogelijk in een brede waaier (...). De opportuniteit met de BaMa-structuur is dat het volgens mij de mogelijk biedt om op een andere manier volwaardig te blijven. Je kan met brede bachelors en specifiekere masters naar een brede bachelor opleidingen gaan." Als besparing op onderwijsorganisatie en onderwijspersoneel heeft dit gevolgen: minder initiële studierichtingen met grotere groepen studenten die financieel baarder zijn dan studierichtingen met kleine aantallen studenten. De minor en major structuren zorgen voor de inhoudelijke specificatie van de bacheloropleiding. Met minor en major structuren bedoelen we bij- en hoofdrichtingen in een bepaalde opleiding; bv. u kan een hoofdrichting geschiedenis nemen en een bijrichting wijsbegeerte. U bent dan zowel een beetje geschiedkundige maar ook een stuk filosoof, echter nooit geen van beide. In die zin leek Rector Ben Van Camp een oude droom te recycleren die hij naar aanleiding van de COSTRA nota's midden jaren negentig (commissie strategie) had i.v.m. de reorganisatie van de faculteiten en opleidingen. De inhoud en de eigensoortheid van een richting dreigt weliswaar verloren te gaan in zo'n grotere geheel maar dat vormt blijkbaar minder het onderwerp van discussie.

DE VRIJWARING VAN VUB OPLEIDINGEN

Een bijkomende vraag is of de bestaande kandidaats- en licentiaatsopleidingen, die omgevormd worden tot bachelor-master via het omvormingsdossier, zomaar zullen worden goedgekeurd en verder gefinancierd in een later stadium. Want wat betreft het vrijwaren van de VUB-opleidingen lijkt Rector Ben Van Camp het licht anders begrepen met de aanvaarding van het structureel decreet. Het nog niet bestaande Nederlands of Europees accreditatieorgaan en de Vlaamse erkenningscommissie zullen binnenkort kunnen beslissen of een bepaalde opleiding nog wordt erkend en gesubsidieerd. Een serieuze inbreuk op de actieve vrijheid van onderwijs. Vlaanderen en Nederland wensen reeds op het einde van 2003 (de verkiezingen

Who the fuck is...?

Maar wie was onze eigenste Rector in een vorig verleden? Geboren te Mechelen in de winter van 1949 als volgt hij later als jonge spruit in het KA te Mortsel (1958-1964) zijn Griekse en Latijnse secundaire opleiding. Toen nodig om zich te kunnen inschrijven aan een universiteit (VUB) waar hij in 1971 zijn diploma van dokter in de genees-, heel- en verloskunde mag ontvangen. Na enkele bijscholingen en onderzoeken in het buitenland en een verandering van zijn professionele studies krijgt hij een erkenning als specialist Interne Geneeskunde in juli 1976. In de startblokken als universitair en geneesheer bouwt hij een grote kwantitatieve en kwalitatieve loopbaan uit in de academische wereld als specialist in kanker- en bloedonderzoek. Sinds 1980 vervoert hij echter ook de faculteitsraad van Geneeskunde (GF) & Farmacie. Vanaf 1987 vertegenwoordigt hij de docenten van de faculteit GF in de Raad van Bestuur. Vanaf 1993 bleef hij in de Raad maar dan als decaan voor de faculteit GF en vanaf 2000 als Rector

Ben Van Camp stond voor zijn mandaat als Rector reeds bekend als de man van de "boude uitspraken" (in een interview met onze vrienden van De Krant, januari 1995, nvdj) zoals, "Solidariteit op onze voorwaarde...", in het debat van 1995 over de overheveling van de eerste kandidatuur geneeskunde van Etterbeek naar Jette en over de autonomie aangaande de OBE's (onderwijsbelastingseenheid, per ingeschreven student ontvangt de universiteit een vaste som geld) van de faculteit GF die te veel wordt doorgesluisd naar de exacte wetenschappen. Wat nog? Ons geheugen pijnigend herkennen we ook deze oude uitspraak van 1995 in De Krant die hij vorig jaar, opnieuw bij onze vrienden van De Krant, terug herhaalde maar snel daarna weer vergoelijkte, "De studenten in de Raad van Bestuur stemmen te veel én bloc en zijn vaak niet genoeg geïnformeerd over bepaalde agendapunten (...). Maar ik ben er niet van overtuigd dat het steeds de moeite loont studenten toe te laten in bestuursstructuren...". Tja, zal hij zich nog een derde keer stoten aan dezelfde steen? Niet dat hij één van de eerste rectoren was die deze stelling uitte. Alois Gerlo, een van de eerste Rectoren van de VUB, was net eenzelfde mening toegedaan.

Eén van zijn nefaster stellingen voor de studenten, buiten zijn visie op studententegenwoordiging, was ten tijde van het debat rond de numerus clausus in de artsopleiding waarin hij zich expliciet voorstander toonde. In de volgens hem "sloganeske discussies" trachtte hij zijn stelling te verdedigen door te wijzen op de gehele context van de gezondheidszorg want "Geneesheren zijn over het algemeen emotioneel van aard, ze gaan weinig

rationeel te werk. Daartegenover staat dan dat ze weer zeer pragmatisch ingesteld zijn, wat op lange termijn niet altijd een goede zaak is. In de praktijk bestaat er al een numerus clausus voor specialisten. Dit heeft tot gevolg dat de andere studenten gedeveerd worden naar de huisartsopleiding, die nu ook een aparte opleiding van twee jaar wordt. Vele oudere artsen verkopen nu al hun praktijk aan de hoogste bidders, wat verre van democratisch is. Nu vindt 50% van de pas afgestudeerden geen werk. Het is dus logisch om onderaan de ladder een numerus clausus door te voeren." vertelde hij in De Krant. Volgens het toenmalige BSG-bestuur was het belangrijkste argument tegen de numerus clausus, de democratisering van het hoger onderwijs. Iedereen moet het recht hebben op onderwijs, één van de fundamentele rechten van de mens. Elke beperking tot de vrije toegang gaat rechtstreeks in tegen de principes van een democratische samenleving. Ben Van Camp bleek zulks standpunt dus niet te delen. Voor Vlaanderen werd het uiteindelijk dan toch het voorstel van de Leuvense Universiteit. Er werd voor de aanvang van de eerste kandidatuur een ingangsexamen georganiseerd. In Wallonië bestelde men toen om pas na de eerste drie jaar een shifting door te voeren. Er volgde weliswaar massaal Vlaams en Waals protest maar het kon niet baten. Een ingangsexamen kon volgens de Raad van State toen zelfs net wettelijk door de beugel zolang maar kon aangehouden worden dat deze beperkende maatregel als besparing voor de gezondheidszorg echt noodzakelijk en dringend was. Nu, de bewering dat een numerus clausus een oplossing kon bieden voor de kosten in gezondheidszorg bleken trouwens onjuist. De numerus clausus bleek achteraf zelfs een nefaste beslissing. Zowel voor de studenten als voor de toenmalige faculteit geneeskunde en Decaan Ben Van Camp die het standpunt van de corporatistische artsenyndicaten verdedigde. Zo nefast dat toenmalig Rector Els Witte in haar laatste academische openingsrede van 1999 steen en been kloeg. Door de examens halverden het aantal ingeschreven studenten en het klein aantal studenten per jaar veroorzaakte een moordende concurrentie die de interuniversitaire samenwerking zwaar hypothekeerde. Daarenboven viel over de kwaliteit en doeltreffendheid van de ingangsexamens nog één en ander te vertellen. Zelfs met ingangsexamen lag het slaagpercentage in het eerste jaar maar 5 à 10 procent hoger dan vroeger, toen er geen toelatingsproef was. Vergelijkende studies aan deze universiteit, uitgevoerd door De Metsenaere en Willems (Een maat voor niets, VUBPRESS), toonden zelfs aan dat vrouwelijke studenten erdoor gediscrimineerd werden. Verder bleek uit internationale vergelijkingen toelatingsexamens hun beoogde doel niet te halen, zowel sociaal als op onderwijskundig vlak schoten ze hun doel ver voorbij. Waarom ze dan nog steeds niet afgevoerd zijn, is eerder een kwestie van politieke wil.

komen eraan) samen met het Nederlands-Vlaams accreditatieorgaan naar buiten te treden. Kom dat zien! Het Kleurrijke flitsende Vlaanderen bestaat! Het uitzicht op verkiezingen en de dadendrang van Vanderpoorteren zorgen voor een supersnelle timing. Een Jong-Agalev spokesmen verwoorde het zo, "In de wandelgangen van het Vlaams Parlement circuleert sterk de gedachte dat minister Vanderpoorteren als eerste de geschiedenis in wil gaan die zoveel hervormingen heeft doorgevoerd in één legislatuur." Ze mag er trots op wezen. Verder valt het te betwijfelen of Rector Ben Van Camp in deze logica de VUB volgende jaren wel kan vrijwaren van enerzijds, "opportunistische ingrepen (...) zonder aan identiteit in te moeten", en anderzijds, "haar kerntaak als maatschappij-leverancier van academische competentie vanuit een vrijzinnig perspectief". In eerste plaats zullen x-aantal richtingen die nu door de VUB zelf worden gefinancierd (en niet meer door de Vlaamse overheid), wegens te weinig financieerbare studentenaantallen niet meer geaccrediteerd worden. Gezien de criteria die de visitatierapporten en het optimalisatie rapport hanteren aangaande studentenaantallen, mogen we dat veronderstellen. Een andere mogelijkheid is accreditering (en financiering) via een pervers resultaatgerichte (output) criteria zoals het VEV voorstelt. Daarmee zal de VUB van een grote personeelskost verlost zijn maar fundamenteel ook van haar rol en identiteit in deze maatschappij. Ze zal met andere woorden niet meer in staat zijn zelf vrij haar onderwijs in te richten, naar inhoud en vorm, vanuit een vrijzinnig perspectief omdat ze voortaan afhangt van internationale accreditatiekaders in een bachelor-master, voor elke opleiding, uitgedokterd door binnen- en buitenlandse "experten".

Verder poogde Van Camp in de voorbije jaren een nauwere synergie met het maatschappelijk netwerk in Vlaanderen op te bouwen, "(...) steunend op al diegenen die onze universiteit genegen zijn.", zoals hij vermeld in zijn beleidsplan. Welke synergie en welk maatschappelijk netwerk Van Camp nog hoopt te bereiken blijft voorts koffiedik kijken. Van Camp wees zelf al in 2001, tijdens de bezetting van het rectoraat (gebouw M), alvast op het ontbreken van een politiek gesteund netwerk in een debat met de studenten tijdens bezetting van het Rectoraat op 12 februari naar aanleiding van de aanvaarding van het Bologna-advies van de VLIR door de Raad van Bestuur: "Het is illusoir te denken dat de staat vanuit een oud principe zal behouden wat we in de tijd, 30 jaar geleden, hebben gekregen als vrijzinnige universiteit in Vlaanderen. Dat is toen geweest omdat de zuilen toen zeer groot waren. Nu is dat niet meer het geval. Noch VLD, noch SPA, noch anderen (zoals Agalev) zitten op zich, wel in met vrijzinnigheid als filosofisch standpunt, maar niet meer als redenering dat wij absoluut blijven bestaan omdat we een vrijzinnige universiteit zijn. Vrijzinnigheid die ze trouwens in vraag stellen! Hoe eigenaardig dat ook mag klinken. Als we pro-actief meedenken met deze implementatie van de Bologna-verklaring dan hebben we onze toekomst terug wat meer in handen en kunnen we ze mee sturen in de richting die we willen. Wensen we daar niet aan mee te doen dan gaan we tusschen dit en tien jaar met grote problemen zitten.", het toen getekende akkoord tussen studenten en de Rector blijft tot op heden een dode letter. Een uitgebreid netwerk op het vlak van bestuurlijke associaties met hogescholen is afwezig, alle mogelijke partners zijn reeds bezet, buiten de Erasmus Hogeschool Brussel. Anderen zoals Groep T, een Hogeschool in Leuven, en de KUB besliste natuurlijk elders. Vlaanderen en Brussel kleuren opnieuw hoofdzakelijk katholiek. Bijna alle deze hogescholen zitten in de associatie met de KULeuven en dat zijn er nog al een pak. Recent publiceerde en pronkte in de campuskrant (het informatieveld van de Leuvense academische wereld) een kaart met haar vestigingen over heel Vlaanderen. Associaties die Vanderpoorteren nu ook wetgevend afdwingbaar kan maken sinds de CD&V haar aan een twee-derde meerderheid heeft geholpen in het Bologna-decreet. Zonder zo een meerderheid was dit niet mogelijk. In ruil heeft ze wel de Katholieke Universiteit Brussel van haar voortbestaan verzekerd en als toemaatje hebben er enkele West-Vlaamse katholieke hogescholen een aantal onderwijsbevoegdheden bijgekregen.

Bologna? C'EST INCONTOURNABLE!

Eigenaardig of niet maar Van Camp lijkt voor alles een voorstander te zijn: voor meer inspraak van de studenten, voor minder commercialisering van het onderwijs, voor meer democratisering van het onderwijs,.... Het lijken wel verkiezingen. Maar na elke cursus sociologie en organisatieleraar weten we dat er altijd een grote kloof heerst tussen wat er in organisaties, zij het universiteiten of bedrijven, wordt gezegd naar de buitenwereld toe en wat er in de realiteit (niet) wordt gedaan. Beide kunnen zelfs totaal in elkaars tegengestelden liggen. Dit tekent

vooral het beleid van Benjamin Van Camp, alle "Corporate Communications" ten spijt. Sinds zijn aantreden was Van Camp wisselend voor het en op de openingsrede dan weer vooral tegen de gang van zaken i.v.m. de implementatie ervan en gerelateerde gevaren. Maar laten we niet vergeten, hij is vooral voor Bologna-dogma. Dat gaf hij in zijn openingsrede van 2002 aan maar ook in zijn interview met De Morgen enkele maanden na zijn aanstelling als rector in 2000, "Ik wil mij vooral inschakelen in het veranderend tijdsbeeld, dat verwoord werd in de Bologna-verklaring, zonder daarom de essentie van de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

"Financiering van de opleiding geneeskunde legt bom onder de onderwijsfinanciering van de VUB"

Voer het ingangsexamen geneeskunde tweede helft van de jaren negentig trok de VUB een groot aantal goede studenten. Ben Van Camp, zoals reeds vermeld twintig jaar geleden van de faculteit geneeskunde, fervent voorstander van het, nota bene, in Leuven en Gent opgestelde ingangsexamen, is mede verantwoordelijk voor de keldering van het aantal studenten geneeskunde en tandheelkunde (het is voldoende bekend dat niet slagen voor een ingangsexamen betekend niet competent zijn voor een studierichting). Op dit moment worden aan de de studierichting geneeskunde, met haar geblokeerd financieringsquotum (OBE's), +/- 2700 Onderwijs-Belastingseenheden (OBE's) toegekend, terwijl om hoger vermelde redenen het aantal studenten op 1600 OBE's is teruggegaan. Ondertussen pleit de Rector van deze hele universitaire gemeenschap voor de afschaffing van 13+9 studierichtingen, alzo de toekomst van onze universiteit in gevaarbrengend. Dit is de BOM onder de financiering van de VUB, immers zij krijgen veel meer geld dan ze in verhouding onderwijs en onderzoek verzorgen. Uiteraard is er niemand op tegen dat een volwaardige studierichting geneeskunde bestaat aan de VUB, zeker niet in het licht van de noden van het ziekenhuis in Jette, maar dan liefst niet ten koste van andere - eventueel kleine, maar essentiële - studierichtingen aan onze Alma Mater.

universiteit op de helling te zetten (...) Het is overigens niet de vraag of we dat kunnen uitvoeren. We zullen wel moeten. want de veranderingen zijn tenslotte bezig. De academische vrijheid heeft haar rechten, maar ook haar plichten. Het zal onze plicht zijn in deze maatschappelijke evolutie te stappen." Zoals we volgens Bush mee moeten participeren aan een oorlog. Tegenspraak in deze uiterst belangrijke verandering werd op deze Vrije Universiteit al bij voorbaat gehypothecerd en daarmee ook de toekomst van de VUB. Dat het hierbij niet bleef, werd duidelijk bij het eerste Bologna-advies dat de universiteiten via de VLIR (Vlaamse Interuniversitaire Raad) moest geven aan Minister Vanderpoorteren in januari 2001. In de raad van eind januari 2001 wierp Van Camp zijn rectoraatschap in de schaal om de Raad moreel te overtuigen tot het aanvaarden van het bewuste advies. De bezetting van het VUB Rectoraat dat volgde op de deze beslissing werd in harde termen gevoerd, maar was buiten een papieren akkoord tevergeefs. Op de Raad van 29 mei 2001 werd het standpunt van de VUB omtrent de nota van Marc Luwel (een eerste voorstel tot hervormen van het hoger onderwijs) besproken. De emotionele Rector dreigde zelfs een eventueel negatief advies van de Raad van Bestuur, het hoogste orgaan aan de VUB, naast zich neer te leggen. We citeren hem voor u uit de bewuste Raad, "Ik heb geen mandaat van deze Raad. Ik ben er niet door verkozen en kan haar beslissingen, indien ik er niet achter kan staan, als rector naast mij neerleggen." Na deze mededeling was de ijselijke stilte in de vergadering om te snijden. Want, de rector moet de standpunten van de Raad (het hoogste bestuursorgaan aan de VUB) ongeacht zijn mening, verdedigen naar de buitenwereld toe.

Het zou een legitieme slipper zijn geweest om hem uit zijn functie te onttrekken of hij zou zelf tenminste zijn conclusies hebben moeten trekken. In tussentijd werd ook een semestersysteem ingevoerd dat men maar twee jaar wenst te hanteren (vooraleer men wenst over te stappen naar een creditsysteem). In de komende Onderwijsraad van 12 maart wordt dan ook een eerste evaluatie doorgevoerd waarbij hopelijk de verschillende inhoudelijke, vormelijke en fundamentele knelpunten ten gronde worden bediscussieerd. De recente AUB-affaire van 12 november 2002 waarbij de Rector uiteindelijk bakzeil moest halen door tegenwind vanuit studenten, vrijzinnige en academische middens, was tekenend.

Politiek

Kadervorming van de toenmalige PVV en nadien, onder het voorzitterschap van Guy Verhofstadt, als directeur bij de studienet van de PVV. Sinds 1984 is hij ook algemeen directeur van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Brussel (GIMB). Verder is hij ook voorzitter van TECHNOPOOL Brussel en bekleedt hij bestuursmandaten in onder andere de Vlaamse Management Associatie, de Belgian Venturing Association (de beroepsfederatie van Belgische investeerders) en het Kaaitheater. Met veel contacten en met het potentieel om aardig wat geld richting de VUB te sluisen, was Gelder een gedoodverfd kandidaat. Niet dat contacten slecht zijn, maar de contacten met Rector Ben Van Camp zouden wel eens verder kunnen rijken dan de zakelijke contacten die Van Gelder onderhoudt in de verschillende verenigingen. Rector Ben Van Camp liet tegen één van de studentenvertegenwoordigers ontvallen dat hij "(...) Van Gelder in zijn zak had." Van een kritische of ten minste een onafhankelijke houding mogen we bij Van Gelder dan ook niet veel verwachten. In deze zaak lijken ook andere nauwe familieverbanden met verschillende personen in de hogere VUB echeloning wel een vreemde benadering toe te voegen aan het Rectoraatschap. Zoals daar is ene Professor Vanderyken zetelend op de 4 verdieping van gebouw M, door sommigen wel eens de echte Rector of spin doctor achter Ben Van Camp genoemd. Ruikt u hetzelfde dat ik ruik?

CONCLUSIE

De vraag is of we ons laten dwingen mee te collaboreren in dit Bologna-proces waarbij volgens voormalig kabinetsmedewerker Marc Luwel, auteur van het eerste uur van het fameuze Bologna-decreet, "(...) de progressieve transformatie van het tertiair onderwijs van een overheidssector naar een dienstensector onafwendbaar is." Worden we niet door Ben van Camp vriendelijk verzocht om de Vrije Universiteit Brussel te commercialiseren en als dienst uit te verkopen aan de hoogst biedende? Hij lijkt noch moeit noch retoriek te sparen om zijn standpunten, i.v.m. Bologna, te willen doordrukken en zich van sleutelposities te verzekeren in het bestuursorgaan van de VUB. Artikel twee van het organiek statuut van de VUB zegt nochtans het tegenovergestelde, (art.2) "De Universiteit is autonoom en wordt democratisch beheerd. Dit houdt de waarborg in van de uitoefening van de fundamentele vrijheden binnen de universiteit, alsmede het recht van de Universitaire Gemeenschap om deel te nemen aan de besluitvorming in het beleid van de Universiteit en de controle hierop."

Daarenboven ligt het Bologna-decreet of "Voorontwerp van decreet betreffende de herstructurering van het Hoger Onderwijs in Vlaanderen." binnen enkele weken ter stemming in het Vlaams Parlement. Een decreet dat volgens de Raad van State flagrant de grondwet met de voeten treedt. Dit kan alleen maar de afbraak van de onafhankelijkheid van de VUB en haar principes tot gevolg hebben. We moeten ons de vraag stellen of het Vrij Onderzoek en haar Vrijzinnige humanistische principes nog wel kunnen leven onder zulk een politiek regime en Rectoraat waarin de na te streven zending volgens artikel drie van het organiek statuut, "het ontwikkelen, toepassen en overbrengen van academisch onderwijs en onderzoek; de maatschappelijke inschakeling hiervan in een geest van sociale bewogenheid en de kritische vorming van iedereen in het licht van de in gemeenschap te dragen verantwoordelijkheid.", niet meer wordt verdedigd. Misschien moeten we ons de vraag stellen of de VUB (naar voorbeeld van de ULB die in 1941 onder de Duitse Bezetting haar deuren sloot omdat ze twee nazi-Bezetting van het Duitse bestuur moest aanvaarden in haar rangen) officieel nog wil meecollaboreren als dit decreet gestemd wordt. De ULB sloot in 1941 liever haar deuren dan zich ooit te moeten onderwerpen aan de beslissingen van een fascistisch regime. Dat is pas een echte act de résistance. Mijnheer de Rector, ik hoop een gedegen reactie sinds ik met mijn schrijven mezelf, "maatschappelijke inschakeling in een geest van sociale bewogenheid en kritische vorming in het licht van de in gemeenschap te dragen verantwoordelijkheid.", zoals artikel drie van het organiek statuut zegt. Ik draag mijn verantwoordelijkheid mijnheer de Rector en U?

Pieter Vissers

Lid van de Raad van Bestuur voor de studenten Psychologie en Opvoedkunde Waverse Steenweg 1215, 1160 Oudergem

Meyrem Almaci, het nieuwe gezicht voor gelijke kansen op de VUB

Misschien herinneren sommigen onder jullie nog die ene bulkmail die vorig academiejaar na de examens werd rondgestuurd. De mail kwam van Meyrem Almaci, die door de hoge functionarissen van de VUB was aangesteld om eventuele spanningsvelden omtrent gelijke kansen op deze campus bloot te leggen. Ze vroeg wat de meningen, ervaringen en verwachtingen van de studenten waren. Diegenen die wilden meewerken aan het project waren ook meer dan welkom. Wie denkt dat de jeugd van tegenwoordig apathisch en ongevoelig door het leven gaat, en dan vooral na een examenperiode, heeft het mis. Blijkbaar waren er een heel aantal die reageerden en aanboden om mee te werken. Uiteraard was De Moeial er als de kippen bij. We zijn een kijkje gaan nemen op een van die vergaderingen en zijn erin geslaagd om de onderzoeker - die tevens gemeenteraadslid is in Sint-Gillis-Waas (Agalev) - te strikken voor een interview. De 'tijdsgeest' waarin dit gesprek plaatsvond, is duidelijk voelbaar. De naweën van de tragedie in Borgerhout zinderden nog na. Een Belgische Libanees met een hoge (Malcolm) X-factor kwam er zijn zegje doen en in de Wetstraat sprongen Guy 'ke en Toinkes hevig in het rond. Dit interview had u véél eerder moeten bereiken. Een blokperiode, een examenreeks en een kerstvakantie staken daar geen stokje, maar een hele boomstam voor.

“Het probleem is gebrek aan kennis tout court.”

U bent door het rectoraat aangesteld om een eenjarig onderzoek te doen inzake gelijke kansen en om beleidsvoorbereidend onderzoek te verrichten met als doel aanbevelingen te formuleren. Heeft het rectoraat al laten weten in welke mate ze deze gaan opvolgen?

Meyrem Almaci: “Dat weet ik eerlijk gezegd niet. Het kan zijn dat zij al iets in hun achterhoofd hebben. Toen ik met dit project begon, was dit bij mijn weten het enige project gericht op de universiteitscampussen zelf. Heel veel onderzoeken zijn specifiek gericht naar de maatschappij toe. Dit project is volledig nieuw en dat zorgt er voor dat niemand weet wat de uitkomst ervan zal zijn. Ik heb op dit moment wel enig zicht op de mogelijke uitkomsten omdat ik een rapport aan het voorbereiden ben waarin zal staan in welke richting de aanbevelingen zullen gaan. Het zal pas vanaf dan zijn dat het rectoraat echt zicht krijgt op de zaak. Hun doel is zien wat de situatie op de deze campus is en hoe zij de VUB beter kunnen laten aansluiten bij de multiculturele werkelijkheid daarbuiten. Hoe ze dat gaan aanpakken is een onderdeel van het onderzoek zelf.”

Is er een aanleiding geweest voor dit onderzoek?

Meyrem Almaci: “Er is geen concrete aanleiding geweest in de zin van dat er bij de ombudsman massa's klachten zijn binnengelopen. Het is wel zo dat de VLIR (Vlaamse Interuniversitaire Raad) een rapport heeft uitgebracht rond gelijke kansen en waarin een overzicht werd gemaakt over hoe de verschillende universiteiten hiermee omspringen. In dat rapport staan een hele resem van aanbevelingen. De universiteiten hebben een zeker engagement naar de VLIR toe. De VUB vroeg zich, met betrekking tot dat rapport, af hoe het zit met de alloctonen. Hoe voelen die studenten zich op deze campus. Daarenboven was er de algemene bewustzijn dat ze hier met een groep studenten zitten waarvan ze niet weten wie ze zijn en welke moeilijkheden zij eventueel hebben, terwijl er overal signalen komen dat deze groep het niet gemakkelijk heeft in de maatschappij. Ze wilden gaan kijken hoe de VUB als eilandje in die maatschappij al dan niet met dezelfde problemen zit. Ze vroegen zich af hoe ze gelijke kansen voor alloctonen, zoals het vooropgesteld wordt door de VLIR, hier kunnen bewerkstelligen. De VLIR heeft de bestaande inventaris over de studie van migranten en studie gericht op voorziening van de alloctone studenten uitgebreid naar technisch en academisch personeel omdat daar de doorstroming ook heel laag is. Dit vereist een definiëring en bevraging van de doelgroep. De VUB heeft ervoor gekozen om het op deze manier op te lossen. Ze willen gaan kijken hoe ze een multiculturele vorming kunnen organiseren en zorgen dat de VUB zijn verantwoordelijk daarin opneemt.”

Bij het begin van dit project heeft u een bulkmail rondgestuurd. Heeft u daar veel reacties op gekregen?

Meyrem Almaci: “Ik heb die bulkmail na de examens rondgestuurd. En ik heb daar, eigenlijk tot mijn verbazing, vele reacties opgekregen. Ik heb Vergelijkende Cultuurwetenschappen gestudeerd en mijn wetenschappelijk vermoeden, laat ik het zo zeggen, was dat er bepaalde onderwerpen wissies naar boven zouden komen. Er zijn alloctonen geweest die gereageerd hebben met hun eigen verhaal, vaak anoniem. Er waren zelfs reacties van mensen die niet zelf problemen hadden ondervonden. Die lieten bijvoorbeeld weten dat ze getuige waren van hoe bijvoorbeeld meisjes die een hoofdcoördinator soms rare reacties kregen. Ook wat gender betreft zijn er vele mails binnengelopen. Het had dan

Meyrem Almaci, aangesteld om spanningsvelden omtrent gelijke kansen op de VUB bloot te leggen. Er is weinig reactie van professoren, iets meer van assistenten maar het meest van studenten.

vooral met een gevoel van onveiligheid te maken. In Jette blijkt er vooral een probleem te zijn rond de toegankelijkheid voor andersvaliden. Al deze dingen samen hielp om een goed overzicht te krijgen. Ik was blij dat de studenten na de examens nog de tijd namen om hun mening mee te delen. Ik heb tegelijkertijd gevraagd of er mensen waren die bereid waren om zich te engageren.”

Zijn er professoren die hebben gereageerd?

Meyrem Almaci: “Neen. Er hebben een aantal assistenten gemaild. Ik heb zelf in de maand juni contact opgenomen met de verschillende diensten en met profs die over gelijke kansen een studie deden. Ik heb hen uitvoerig op de hoogte gebracht van mijn onderzoek. Ik heb laten weten dat mijn doelstellingen niet op een jaar te realiseren zijn. Ik ga de studenten laten kiezen.”

Er zijn dus geen professoren die concreet bij dit project betrokken zijn?

Meyrem Almaci: “Het probleem is dat ik niet bij een faculteit hoor. Het is dus moeilijk voor professoren om tijd vrij te maken voor iemand die niet onder hun begeleiding staat.”

In uw focusgroep zitten ook joodse leden. Wat is uw verhaal?

Meyrem Almaci: “Zoals u misschien weet, is hier inderdaad een joodse groep studenten. Ik vroeg mij af wie ze zijn, of het een hechte groep is, waarmee zij zich bezighouden. Er was niemand die mij daar een antwoord kon geven. Zij maken echter ook deel uit van mijn project. Het is zo dat joden eigenlijk als etnisch-culturele groep worden gezien, los van het feit of ze gelovig zijn of niet. Op basis daarvan komen zij ook vooroordelen tegen. De focusgroep en ikzelf vroegen ons af hoe het zit met die groep mensen zit. Vanwaar komen ze, met hoeveel zijn ze, wat studeren ze? Zijn ze gelovig? Doen ze mee aan de sabbat? Participeren ze aan de gewone activiteiten of organiseren ze er zelf. Van vele alloctonen in België is, al dan niet correct, veel geweten, maar over de dagdagelijkse situatie joden weet men eigenlijk niet veel. We weten dat er 20 à 30 joodse studenten zijn op de VUB. Er zijn er die in de ogen van velen als behoorlijk religieus kunnen beschouwd worden. Ze gaan elke morgen bidden en houden zich aan alle voedingsregels. Zij kunnen terecht bij de Union des Etudiants Juifs de Belgique (U.E.J.B.). Deze organisatie voorziet hen van een gebedsruimte, gelegen aan de ULB. Ze hebben ook een eigen rabbijn die ze kunnen raadplegen. Desalniettemin is ook de joodse groep een heel diverse groep. Voor zover ik er zicht op heb, komen de meeste uit Antwerpen en hebben het secundair in een joodse school gelopen. In de groep kennen alle leden elkaar min of meer. Het is zo dat deze groep

regelmatig geconfronteerd wordt met pro-Palestijnse initiatieven op de VUB. Ik heb het vermoeden dat ze daarover veel worden geïnterpelleerd. Ik denk dat het voor een aantal van hen soms moeilijk is om zich los te trekken van die Palestijnse kwestie. Ik weet bijvoorbeeld van een student dat hij niet echt problemen ervaart hier op de VUB, maar voor anderen is het toch niet altijd even gemakkelijk. Zo was er eens een debat rond Israël en Palestina. De Wereldwinkel van UCOS is daar dan Palestijnse producten komen verkopen. Een aantal joodse jongeren vonden dat niet gepast. Het was een debat en door die verkoop werd er expliciet kant gekozen, vonden zij.”

Het project is opgestart met een focus op alloctonen. Zijn er andere groepen die aan bod komen?

Meyrem Almaci: “Het uitgangspunt van het rectoraat was inderdaad die focus op de alloctonen. Ik ben echter vertrokken vanuit een open oproep via de bulkmail, om zo te proberen na te gaan wat er effectief leefde onder de studenten. Het aantal reacties over alloctonen, voornamelijk wijzend op de studenten van Turkse en Marokkaanse etnisch-culturele afkomst, hebben die vooropstelling bevestigd. Naast wat ik eerder heb gezegd over gender en andersvaliden, waren er ook holebi's die hun stem lieten horen. Dat thema komt ook regelmatig terug in de focusgroep. Hetgeen er was gezegd over de andersvaliden heb ik doorgevoerd aan de dienst Handicap en Studie. Ik probeer namelijk situaties en studenten waarvoor er reeds diensten bestaan, te kanaliseren in die richting zodat ik me beter kan concentreren op diegenen waarvoor er geen bestaan. Alloctonen en gender zijn dan eigenlijk de twee belangrijkste, met daarbij een zijthema: holebi's.”

Hun kring is opgedoekt. Wat waren de redenen?

Meyrem Almaci: “Ik heb dat gevraagd aan een van de leden van de focusgroep die zelf biseksueel is. Volgens haar mening was er blijkbaar hoe langer hoe meer geen interesse meer voor. Het zou te maken kunnen hebben met het feit dat, wanneer iemand 'uit de kast komt' en nog op zoek is naar zichzelf, zo'n kring hem of haar niet meteen vooruithelpt. Zij organiseren fuiven en ontmoetingsplaatsen, maar geen structurele psychologische begeleiding. Vraag is natuurlijk of dat wel hun taak is. Anderzijds werd aangegeven dat sommige holebi's verder niet deel wisten uit te maken van een, in hun ogen, exclusief groepje. Het zou alleen maar het hokjesdenken vooruit helpen.”

Betekent dit dan het definitieve einde van de kring?

Meyrem Almaci: “We hebben ons afgevraagd of zo'n kring een noodzaak is. Naast deze vraag is er natuurlijk het simpele gegeven dat een dergelijke kring moet opgestart worden door de studenten zelf. Daarnaast werd de vraag gesteld of er dan misschien een instantie moet komen voor mensen die homoseksueel zijn, maar niet weten bij wie ze daarvoor terecht kunnen? Er is dan een voorstel geweest om, diensten die psychologische hulpverlening verstrekken, te adviseren een meer gerichte communicatie naar deze doelgroep te doen. Of een systeem van vertrouwensstudenten op te zetten waarbij zo iemand terecht kan. Dat is een systeem dat in het middelbaar werkt, maar dat vooralsnog niet op de maat van een universiteit is gesneden. Er moet dus aan gewerkt worden. Dit zijn twee de opties die in het eindrapport zullen staan.”

Een ander voorstel van de focusgroep was het oprichten van een promoteam voor alloctonen. Wie is uw doelgroep?

Meyrem Almaci: "Ten eerste is het de bedoeling een promotie op te zetten met als doelgroep alle potentiële studenten, met een nadruk op die studenten die nu nog onvoldoende doorstromen naar de universiteit. Daar horen naast allochtonen ook arbeiderskinderen of minder geëde jongeren bij. De doelgroep zijn telkens studenten van het middelbaar onderwijs. We zijn redelijk ver gevorderd met de vorming van een promotie: er zijn een voldoende aantal kandidaten en er is de noodzakelijke ondersteuning. Bedoeling is met hen promotie te voeren, bij voorkeur op gekijde informatiebronnen over het hoger onderwijs. Het promotie team is sowieso een gemengde groep. Er zijn zowel 'allochtonen' als 'autochtonen', jongens als meisjes van verschillende richtingen en studiejaren. We werken hiervoor trouwens samen met campus Jette en Erasmus Hogeschool. Samen willen we met onze beider promotie teams zowat een levende illustratie zijn van het leven aan een universiteit of hogeschool. Wij willen dit plaatje expliciet in 'full colour' uitgeven. Deze studenten kunnen fungeren als rolmodel voor de allochtone scholieren. Een ander leuk is naar allochtone zelforganisaties en steunpunten stappen en zeggen: 'Kijk, we willen ons promotie team aanbieden om te laten zien hoe het is om te studeren in het hoger onderwijs.' We hebben daarvoor alvast contact opgenomen met Atafsiër, een allochtone studentengroep in Mechelen die samenwerkt met het stadsbestuur. Voor een betere doorstroming van studenten van Magrebijnse afkomst organiseren zij het een en het ander. Onze voorkeur gaat uit naar een gemengd promotie team omdat zo iets niet stigmatiserend werkt en het is interessant dat er allochtonen bij zijn die specifieke talen kennen. Het kan voor de ouders bijzonder interessant zijn kennis te maken met een aantal studenten van de VUB die hen in hun eigen taal uitleg kunnen geven. Zo krijgen ze greep op de situatie en het doet hen openstaan voor een situatie die ze voorheen eigenlijk niet kenden. Op deze manier kunnen we het zogenaamde watervalstelsel een beetje tegengaan. We kunnen zo intelligente studenten die in het secundair onderwijs systematisch overgaan van aan ASO naar TSO, van TSO naar BSO of zelfs uitvallen, via de sensibilisering van hun ouders, mee ondersteunen. Ik moet daarbij meteen zeggen dat het voor een universiteit bijzonder moeilijk is om die ouders te bereiken. Kortom, als wij contact opnemen met een zelforganisatie, harnen we erop dat we de ouders er ook willen bij betrekken. Ik ben ervan overtuigd dat zo iets heel veel effect heeft. Op dit moment heeft het rectoraat de toestemming gegeven om met dat project van start te gaan."

Het laatste jaar van het humaniora is toch voor velen te laat? Zou het niet beter zijn om de nadruk te leggen op een jongere doelgroep? Ouders zouden moeten aangesproken worden wanneer hun kinderen nog in het lager onderwijs zitten.

Meyram Almaci: "Een eerste euvel is dat wij als een universiteit op het einde van het systeem zitten. Maar zoals ik al zei: als we via de zelforganisaties ouders kunnen bereiken van studenten die in het secundair zitten en hen via het promotie team kunnen overtuigen van het grote nut zo iets abstracts als 'de universiteit', dan helpen we via via toch een aantal van deze studenten te ondersteunen."

Uw project is sinds de gebeurtenissen in Bergerhout heel actueel. Is uw aanpak veranderd of is het business as usual?

Meyrem Almaci: "Er zijn veel vragen geweest. Los van het feit wat er maatschappelijk gebeurt rond AEL, rond allochtonen, rond de tragische moord op Mohammed Achraak is er in de pers ook ophef geweest over het feit dat de AEL ook aanhangers heeft op de VUB. Ik schaar me daarbij achter Frank Winter. Hij verklaarde dat studenten die een bepaalde studentengroep willen vormen de nodige procedure moeten volgen en zolang zij democratisch werken is er geen probleem."

Is het niet spijtig dat er tot nu geen allochtone politicus is opgestaan die een goed geargumenteerde en democratisch onderbouwde mening had? Een charismatisch figuur die als voorbeeldfunctie kan dienen voor de jonge allochtonen. De problemen in Bergerhout zouden, onder andere, frustratie als voedingsbodem hebben gehad. Nu is er iemand naar voren getreden met een heel uitgesproken, of beter extreme, mening en blijkbaar identificeren velen zich met hem. De allochtonen zien hem als de stem van de allochtonen, wat een verkeerde perceptie is.

Meyrem Almaci: "Dat is waar. Er komt geen duidelijk politiek signaal. Maar je mag zoiets niet verwijzen aan allochtone politici. Zij worden, en dat vind ik heel jammer, eigenlijk alleen maar op hun allochtoon zijn vastgepind. Lang niet elke verwezenlijking van hen verschijnt in de media. Af en toe zie je er verschijnen in de pers. Ik denk dan aan Meryem Kaçar (Agalev), die achter de schermen serieus wat werk verzet. Maar meestal zijn zo'n items niet spectaculair genoeg voor de media. De vraag is dan: 'Moeten we aan spectaculaire politiek gaan doen?' Wel, ik heb mijn buik vol van spectaculaire politiek. Allochtone politici hebben zich misschien te gemakkelijk in een hoek laten duwen. Het is bijvoorbeeld erg dat iemand als Nahima Lanjri (ondervoorzitter van CD&V) zoveel stemmen haalt en men bij de CD&V twijfelt of ze een schepenambt zal krijgen of niet. Anders gezegd: ze worden zelden gegund op datgene waar ze recht op hebben. Dat signaal verpersoonlijkt zich dan in de politiek zelf. Ze hebben dan ook een verantwoordelijkheid te dragen die loodzwaar is. Het is volgens mij niet gemakkelijk om daarin te schippen. De laatste tijd is iedereen natuurlijk hun mening aan het vragen. En ik heb daarin het gevoel dat men altijd op zoek is naar extreme meningen. In zo'n complex thema gaat men nauwelijks op zoek naar nuances. Allochtonen, zijn een heel diverse groep mensen. Maatschappelijk gezien komt het neer op moslims die Turk zijn of Marokkaan. Dit blijkt een problematische combinatie voor deze maatschappij en alleen al hiermee worden de allochtone politici mee geconfronteerd. Maar moslim zijn, is iets anders Turk zijn. Net zoals Turk zijn iets anders is als Marokkaan zijn. Er zijn ook verschillen tussen Turkse moslims en

Marokkaanse moslims. Zo'n maatschappij waar er 'over dezelfde kam geschoren wordt' en waar er geroepen wordt om duidelijke uitspraken is heel moeilijk politiek aan te pakken. Het is daar dat het schoentje wringt. Er moet een bewustmaking van de bevolking en de media op gang gebracht worden en er moet voor gezorgd worden dat wat allochtone politici doen ook de nodige ondersteuning krijgt. Binnen hun partijen mogen ze ook niet tegengewerkt worden. Die partijen moeten erkennen dat wat die mensen doen belangrijk is. Aan de andere kant moeten ze ook zelf durven hun plaats opeisen. Dat is wat Abou Jahjah net doet: heel radicaal eisen stellen."

U had het daarnet over 'bewustmaking van de bevolking'. Hoe ga je bij mensen een ommekeer in hun gedachten teweeg brengen? Ga je de opvattingen van een discriminerende werkgever kunnen veranderen door hem bij wet te verplichten om allochtonen aan te nemen?

Allochtonen, zijn een heel diverse groep mensen. Maatschappelijk gezien komt het neer op moslims die Turk zijn of Marokkaan. Dit blijkt een problematische combinatie voor deze maatschappij en alleen al hiermee worden de allochtone politici geconfronteerd.

Meyrem Almaci: "Daar moet men ook met heel veel nuances tewerk gaan. Nu is het grote probleem het gebrek aan kennis. Vele mensen weten nog altijd niet wie die andere mensen zijn die jaarlijks de ramadan vieren. Toen de moord van Mohammed Achraak in het nieuws kwam, zei men op het journaal van de VRT dat de ramadan net begonnen was. Mensen waren op dat moment al twee weken aan het vasten. Men heeft geen flauw idee wat die cultuur is, wat hun achtergrond is. Van een nieuwsblok mag je toch correctheid verwachten. Je kan toch niet van de kijkers vragen om elk item te checken op juistheid? Heeft er iemand al iets over het suikerfeest gezien of gelezen? Een prachtig feest. Nee, wat komt er in het nieuws? Het offerfeest en de problematiek van het ritueel slachten. Er is gebrek aan informatie en er wordt foute informatie verstrekt. Wat, onder andere, met het AEL is gebeurd. Iedereen heeft op het nieuws gezien dat Jahjah begint uit te varen tegen politiecommissaris Luc Lamine. Maar niemand heeft gezien dat hij daar aankwam, met jongeren begon te praten en opeens traangas in zijn ogen kreeg. Zijn frustratie heeft hij dan tegen de Lamine geuit. Bij mijn weten - en dat kan ook een gebrek aan informatie zijn - had hij op dat moment nog niets gedaan waarvan ik dacht het opriemend was." (vervolg op pagina 9) Die beelden zijn achteraf in een uitzending van Terzake vrijgegeven.

Meyrem Almaci: "Hoeveel mensen kijken naar Terzake? Die selectieve verstrekking van informatie over een bepaalde groep van mensen werkt heel stigmatiserend en is contraproductief voor de communicatie. Het is niet die communicatie die we vandaag de dag broodnodig hebben. Wanneer er iemand overleden is, heeft men tijd nodig om te rouwen - zoals bijvoorbeeld wel gebeurde voor de moord op een Nederlandse jongeman door een Marokkaan en een andere Nederlander. Dat is boerenpsychologie. Dat moet je weten. Het gaat over gelijkheid van behandeling. Als Jahjah wordt opgepakt voor het oproepen geweld, moet Dewinter ook opgepakt worden voor al hetgeen hij al gedaan heeft. Men moet het hele plaatje tonen."

Onveiligheid is datgene wat sterk leeft bij de mensen. Wat ga je bijvoorbeeld vertellen aan allochtonen die in bepaalde wijken worden lastiggevallen? Of aan de winkeliers in Bergerhout wiens ruiten zijn ingeslagen?

Meyrem Almaci: "Het probleem is niet gebrek aan kennis bij Vlamingen. Het probleem is gebrek aan kennis tout court. Vlamingen kunnen in bepaalde wijken niet komen, zo ook sommige allochtonen niet in andere buurten. De communicatie onder allochtonen moet op gang worden getrokken. Communicatie tussen Marokkanen en Turken bestaat ook amper. Het zijn problemen die verder gaan dan 'elke allochtoon kan daar allemaal komen en een autochtoon niet'. Dat is ook niet waar. Wie daar wel kan komen is een bepaalde selectie onder de allochtonen die daar de situatie domineren of diegenen die er simpelweg wonen en dus moeten komen. Het vereist een aanpak die kijkt naar het waarom in die bepaalde wijken er zo'n sfeer heeft. Er moet dus serieus over nagedacht worden. Investeren is ook noodzakelijk. De boel opkuisen heeft enkel een verplaatsing van het probleem tot gevolg. Die jongeren moeten alternatieven aangeboden krijgen. Dat is de enige manier om ze weg te houden van negatieve rolmodellen. Er moet werk gemaakt worden van onderwijs en er moet werkgelegenheid komen. Zij hebben positieve rolmodellen nodig. Ik weet dat het moeilijk is, want in sommige wijken is het echt heel ver gegaan. Het toont nog maar eens hoe weinig er vanuit de politiek structureel wordt gedaan. In plaats van iets constructiefs op te zetten, wijst men de hele groep met de vinger aan. Let wel: er moet een krachtig signaal komen naar diegenen die allerlei dingen uitsteken. Wie het ook zijn, want het zijn niet helemaal niet in hoofdzaak allochtonen. Dat betekent dus uw politie goed 'wapenen' en hen voornamelijk ook kennis geven van die groepen in de maatschappij."

Cemil Belek

Pierre Carette en de CCC

Op 25 februari 2003 werd Pierre Carette, ex-leider van de inmiddels opgedoekte Cellules Communistes Combattantes (CCC), vrijgelaten uit Leuven Centraal. De man heeft 17 jaar in gevangenschap gezeten voor een reeks van 27 aanslagen die plaatsvonden tussen 2 oktober 1984 en 16 december 1985.

Pierre Carette is op 21 september 1952 in Charleroi geboren. Zijn vader werkte bij de Dienst voor Vreemdelingenzaken. Zijn broer Henri studeerde aan de ULB, was een oerconservatieve liberaal en zou later paracommando worden. Pierre daarentegen hing rond in linkse en anarchistische kringen. Hij volgde een drukkersopleiding en vestigde zich midden jaren zeventig als drukker in Sint-Gillis. Hij drukte tegen dumpingprijzen voor al wat anarchistisch en alternatief was, maar ook voor traditionele partijen als het FDF en de PS.

RAF

Carette kreeg een fascinatie voor de Rote Armee Fraktion (RAF), waarvan de leden indertijd opgepakt waren. Hij richtte het "Comité de soutien aux prisonniers politiques de la FAR" op, en voerde uitgebreid campagne voor de vrijlating van gevangengenomen RAF-leden middels zelfgedrukte affiches. De groep rond Carette pleegde een aantal kleine aanslagen met brandbommen.

Eind 1979 brak een nieuwe periode aan in de politieke loopbaan van Carette. Hij ontwikkelde een intense briefwisseling met een politiek gevangene, Frédéric Oriach, een lid van de Gewapende Kernen voor Volksautonomie (NAPAP) die in Farnkrijk vastzat. De twee mannen stelden in hun brieven dat de gewapende strijd de enige mogelijk oplossing was voor de onderdrukking van de proletarische massa's. Hoewel Oriach zich uitgaf voor een marxistisch-leninist, verdraaide hij in de

werkelijkheid het marxisme naar een bijna bij het fascisme aanleunende destabilisatie-strategie. Deze opvatting van de revolutie was in schril contrast met de leninistische, die stelde dat een revolutie enkel mogelijk is wanneer een voldoende aantal politiek bewuste arbeiders de noodzaak van een revolutie inziet. In een latere brief zou Oriach nog verder gaan en duidelijk laten blijken dat hij weinig of niets om de belangen van arbeiders en progressieven gaf.

Op 8 februari 1981 richtte Carette de drukkerij "Les Ateliers Graphiques" op in Sint-Gillis samen met Didier Chevolet (26 jaar) en Pascale Vandegheerde (24 jaar). Een van de jongeren die er geregeld over de vloer kwamen, was Bertrand Sassoye. Begin 1982 richtte Carette eveneens Documentation Communiste (DOCOM) op, een centrum dat 'contra-informatie' over buitenlandse terreurgroepen verschaft.

SUBVERSION

Oriach en Carette lanceerden op 10 januari het 'Subversion' project. Dit project beoogde het bereiken van een langdurige revolutionaire oorlog. Deze oorlog zou in drie fasen geschieden: de gewapende propaganda, de burgeroorlog en de revolutie. Het 'Subversion'-project probeerde de twee eerste stappen naar 'gewapende propaganda' te zetten, nl. het uitwerken van een politieke lijn en het aantrekken van aanhangers. De politieke lijn luidde als volgt: "Wij zijn tegen het parlementarisme, het openlijke en vermoede nationalisme, het anti-terrorisme en de variant ervan, het

pacifisme, de vakbeweging, het electoralisme, 'de alternatieve' mystificaties, het anti-fascisme en het reformisme." Om te rekruteren brachten zij het blad 'Subversion' uit. Er verschenen echter slechts twee nummers van, doordat de groep werd uittegerukt door het wel of niet goedkeuren van een antisemitische aanslag.

In 1984 dook Carette onder na een reeks van aanslagen waarmee hij in verband werd gebracht. Vanaf dan begonnen de voorbereidingen voor de aanslagen van het CCC.

TERREUR

Op 2 oktober 1984 ontplofte de eerste CCC-bom bij de firma Litton in Evere. Litton zou een sleutelfunctie hebben vervuld in de productie van het besturingssysteem van Nato-kruisraketten. In de volgende maanden pleegde de CCC nog 26 aanslagen. De regering sleeg hard terug met de beruchte Operatie Mammoet, waarbij al wat links was werd opgepakt. Onder de aangehouden mensen waren bijvoorbeeld Oe de Wassige (PS) en Deleuze (Ecolo), allebei parlementariërs.

Ondanks (en deels ook dankzij) veelvuldig politieoptreden en een haast permanente staat van militaire paraatheid, verkeerde België in die jaren in een angsttoestand: naast het CCC, dat - op een ongeluk met twee brandweerlui na - zonder bloedvergieten werkte, kreeg de bevolking af te rekenen met de bloeddorstige Bende van Nijvel, u allen bekend. De Bende van Nijvel werd trouwens vreemd genoeg niet als terroristische organisatie beschouwd door de anti-terroristische eenheden van het toenmalige staatsapparaat.

HET EINDE

In december 1985 wordt het duidelijk dat het Pierre Carette was die achter de aanslagen zat, vermits zijn vingerafdrukken werden aangetroffen in een BBL-gebouw waar een aanslag had plaatsgevonden. Pierre Carette werd op 16 december 1986 gearresteerd, samen met Bertrand Sassoye, Pascal Vandegheerde en Didier Chevolet. De vier CCC'ers werden tot levenslange dwangarbeid veroordeeld. Tijdens hun verblijf in de gevangenis werden ze aan een isolatieregime onderworpen: strikte scheiding van medegevangenen, apart luchten en wandelen, geen enkele gemeenschappelijke vrijetijdsbesteding (bioscoop, televisie en bibliotheek), bezoek op aparte uren en achter glas. Bovendien moesten ze geregeld van cel veranderen, dit om ontsnapping te bemoeilijken.

Pierre Carette kreeg als leider de langste straf. Vorige week kwam hij vrij. Zijn kameraden lopen reeds een paar jaar op vrije voeten. Maar vergis u niet: hoewel anders wordt beweerd, is het CCC nooit weggeweest. Zowat de hele VUB-gemeenschap neemt er al jaren haar copietjes. Of dacht u dat er geen verband was tussen de drukker Pierre Carette en het Crazy Copy Center?

Politiek en semiotiek

Velen onder ons hebben het al gemerkt: de website van de VUB heeft een nieuwe look gekregen. Eindelijk hebben we ook een saai, donkerblauwe, oninteressante en stereotiepe website, net als alle andere universiteiten van de wereld.

Mooi is de rector, die met zijn onschuldige snoetje op de eerste pagina prijkt. Zijn grote voorbeeld Oosterlinck achterna.

Maar behalve het aanwenden van een publiek communicatiemiddel voor narcistische doeleinden, zijn er twee zaken veranderd die menig prof, assistent, en in een beperktere mate, student, op de zenuwen werkt. Zo veel blijkt uit een navraag bij een willekeurige steekproef van de VUB-gemeenschap.

Ten eerste wordt het verdwijnen van het legendarische en zeer symbolische geuzen-oranje niet in dank afgenomen. De geuzenkleur lijkt vele VUB'ers nauw aan het hart. Maar ja, we moeten maar niet teveel zagen, het gaat hier immers maar over een symboliek die al een paar honderd jaar deel uitmaakt van het historische erfgoed van de VUB en van de mensen die er hebben gezeten.

Ten tweede lijkt het of de V van de VUB een beetje op de achtergrond is gedrongen... Groen op groen lijkt geen goed idee om de V wat 'extra in de verf te zetten'. Bij vele mensen daagt de hele AUB-affaire voor de ogen.

Wie weet kan het groen van de V elk jaar een tintje donkerder worden. Zo worden we allemaal stilaan gewoon aan het verdikkend laagje stof op de principes en identiteit van onze universiteit. Dank je wel, Ben! Je bespaart ons tranen...

Fiere dragers van de... euh... van de... ?

Hugh Hufter

DM

Het is de bedoeling dat hij de wetenschap inziet in plaats van haar te leren. Als u ooit in zijn denken de rede het veld doet ruimen voor gezag, dan zal hij de rede veronachtzamen en voortaan een speelbal zijn van opinie.
(Jean-Jacques Rousseau, Emile)

Het leren wordt cynisch-instrumentaal losgemaakt van het doel en slechts gebruikt als abstract kwalificatiekenmerk.
(Sloterdijk, Kritiek van de cynische rede)

wij willen de alarmbel luiden, omdat deze overheid inzake de hervormingen van het hoger onderwijs blijk geeft van slecht bestuur en (hopelijk ongewild) bezig is met stelselmatige afbraak.
(Het schandaal van Bologna, Standaard)

het behoud van onze democratie berust op de erkenning van de rechtsstaat, zodat de democratie niet democratisch onderuit gehaald wordt.

“De hoogdringendheid vloeit voort uit het feit dat de beginselen van voorliggend ontwerpdecreet reeds uitvoerig met alle actoren binnen de sector van het hoger onderwijs zijn besproken en voor deze actoren ook het voorwerp uitgemaakt van grondige voorbereidingen voor de uitgetekende structuurvernieuwing. Aan de zijde van de onderwijsconsumenten leeft reeds een zeer sterk verwachtingspatroon dat de principes van de Bologna-verklaring snel in de interne rechtsorde zullen worden geïmplementeerd. Enig uitstel van parlementaire behandeling van het decreet zou het rechtsgevoel van instellingen zowel als studenten ten zeerste schaden...”
(Marleen Vanderpoortens motivatie voor aanvraag van spoedadvies bij Raad van State)

Onderwijs dient zich met onderwijs bezig te houden. Indien de geloofwaardigheid van de kwaliteit alsmaar op de proef gesteld wordt, verschuiven de uitgaven van interne werking naar externe profilering.

Accreditatie-organen gooien de interne logica waarop ons onderwijs tot nog toe gefundeerd is, radicaal overboord.

Kwaliteit kan niet gemeten worden. Het hoeft geen betoog dat slechts normen gekwantificeerd kunnen worden. Wanneer onze samenleving enkel onderwijs volgens de norm wil financieren, haalt zij de pijlers van de democratie onderuit.

“Wij richten ons eigen accreditatieorgaan op. Wij laten dat door het officiële accreditatieorgaan accrediteren. Wij accrediteren onszelf daarna tot excellentieniveau.”
(anekdote van VVS'er Stephan Neetens, opgevangen op een internationale organisatie van onderwijsinstellingen.)

Rechtszekerheid betekent zeker zijn van je rechten, langer dan het nu-moment. De betekenis van rechtszekerheid van een instelling in een competitieve sfeer berust op haar graad van fitness. Degelijk marktonderzoek en het anticiperen op de resultaten ervan zijn daarbij essentieel. Competitiviteit dwingt de instelling haar interne logica aan te passen aan de externe logica.

Minister Vanderpoort ten beschrijft dit proces als noodzakelijke flexibilisering van het onderwijs. Zij heeft echter de tot nog toe gehanteerde redenering om. Onderwijs is immers publiek, zodat haar inhoud veilig gesteld wordt van de grillen van de markt. Bovendien wordt onderwijs in het Structuurdecreet niet voerig door de staat gestuurd. De externe factoren waarmee de onderwijsinstelling rekening dient te houden, worden immers door de staat uitgebreid gedefinieerd. Bijgevoeg kunnen we hier niet spreken van autonome instellingen, autonome consumenten, een vrije onderwijsmarkt. Publieke financiering wordt losgekoppeld van haar functie, en wordt bovendien een middel tot indoctrinatie, zoals de Raad van State onomwonden stelt

Studiekring Vrij Onderzoek over appels, peren en het vergelijken der kwaliteiten

Onderwijs geeft vorm aan de maatschappij van morgen. In die zin is onderwijs een levensbelangrijk onderdeel van een cultuur. Met de intentie het democratisch project van onze maatschappij te onderhouden, werd het onderwijs tot nu toe zodanig ingericht dat iedereen zonder discriminatie onderwijs kan genieten al naargelang hun religieuze of filosofische opvatting.

Studiekring Vrij Onderzoek (VUB) stelt zich echter vragen bij de toekomstige invulling van het onderwijsproject. Bologna: fundamenten van de Europese Onderwijsmarkt is een uitgave die zich daarop toelgt. Wij stellen vast dat het Decreet betreffende de Herstructurering van het Hoger Onderwijs in Vlaanderen de erkenning en de financiering van het onderwijs afhankelijk maakt van de wijze waarop onderwijsinstellingen zich manifesteren in een sfeer van competitie, profilering, harmonisering en regulering. Wij betogen dat het concept van publiek onderwijs zodoende verregaand uitgehold wordt.

voorafgegaan is. Te weinig wordt ingezien dat Bologna een bijsturing van de maatschappij en de cultuur bewerkstelligt. Wij menen dat deze problematiek fundamentele vragen oproept over de verhouding onderwijs en samenleving, maar ook dat vele politici lichtzinnig met deze materie omgesprongen zijn.

Bologna: fundamenten van de Europese Onderwijsmarkt is verkrijgbaar op het bureau van Studiekring Vrij Onderzoek. De kostprijs bedraagt 5 Euro. Het boek kan ook per post geleverd worden. Gelieve in beide gevallen contact op te nemen met:

Studiekring Vrij Onderzoek
stkvo@vub.ac.be
Pleinlaan 2
1050 Brussel
02/629.23.28

Daar waar Nico Hirt de socio-economische ontwikkeling van het onderwijs sinds de industriële revolutie weergeeft, buigt Gerard de Séllys zich over het hanteren van een private logica in de publieke sector vanuit een economisch-politiek standpunt. Stijn Oosterlinck spits zich toe op de houding van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en haar functie als gesprekspartner in de onderwijspolitiek. Hij vervolgt met een uitvoerige uiteenzetting over het Algemeen Akkoord voor de Handel in Diensten ("General Agreement on Trade in Services" of kortweg GATS) en waarschuwt voor de gevolgen van toekomstige GATS-onderhandelingen na het Structuurdecreet. Ruben Ramboer onderzoekt de gehanteerde concepten in het Bolognadiscours en Karin Verelst wijst op de fundamenteel juridische problemen in het Structuurdecreet.

Zoals vele anderen menen ook wij dat aan deze hervormingspolitiek een diepgaand debat noot

14 - 29 MARS 2003

21^e Festival International
du Film Fantastique
de Science-Fiction et Thriller
de Bruxelles

AUDITORIUM 44 • CINEMA NOVA

INFO
02.204.00.13
www.biff.org

50 GRATIS KAARTEN
te verkrijgen op het redactielokaal

De keuze

Het lijkt er sterk op dat we in een vreemde tijd terechtgekomen zijn waarin we de regels van een chaotisch spel zelf proberen uit te vinden om te overleven. Nochtans hebben we geen enkel criterium voor de juistheid van onze spelregels. Het is alsof de werkelijkheid in essentie complex is en we erin geworpen zijn, gewapend met de neiging hem te doorgronden. De neiging de fundamenten ervan te ontbloten en aan elkaar mede te delen wat we 'ontdekt' hebben. Zonder een authentiek criterium zijn de bespiegelingen echter steeds fundamenteel en illusoir. Illusoir kunnen we zeggen van iets waarvan we geen idee hebben of het waar is, maar het toch kritiekloos voor waar bestempelen. Een vrij absurde situatie, lijkt me.

We hebben de tendens om de schijnbaar complexe werkelijkheid te

verenigen in een raderwerk of referentiekader waarin de beweging van de perceptie tot stand wil worden gebracht door het lamleggen van de mogelijke contingentie van ons denken. Wie zegt dat

wat we denken is zoals het is? Het kan ook gewoon anders zijn. Het kan zelfs zijn dat er helemaal geen principe van voldoende grond of reden bestaat dat verklaart waarom de dingen zijn zoals ze zijn. Misschien zijn de dingen gewoon zonder waarom en kunnen we daar niet tegen. We willen de dingen vastgrijpen en vergeten daarbij dat ze veranderen, we vergeten hun beweeglijk karakter. In dat benoemen en verenigen van het complexe, bevindt zich de ware bron van de scheppingsdaad. Bij de interpretatie van de realiteit wordt onze verbeelding ingeschakeld, die de gedachtegeworden percepties met elkaar verbindt, maar toch zonder maatstaf. Enkel de zogenaamde maatstaf van de werkbaarheid blijkt adequaat te beantwoorden aan wat we nodig hebben. Maar men kan net zo goed de vraag stellen of wat we nodig denken te hebben werkelijk 'is'. De

functionaliteit van wat nu een correcte voorspelling inhoudt, onthult niets over haar waarheidsgehalte. Het kan net zo goed een anticiperend feedbackmechanisme op onze percepties zijn, die doet uitkomen wat

bevreemd?

Een sluier van easy-everything hangt ons voor de ogen. Alsof wij een dom beekje water zijn dat altijd de gemakkelijkste weg kiest. Maar

als klant te bewaren.

Blijft 'het volk' achter zonder authentieke regering en in de ban van haar verslaving aan gepropageerde orde? Dan leven we inderdaad in een vreemde tijd. Maar geen reden tot paniek: u bent vrij om mee te spelen aan het spel zonder ontdekbare regels. Deze keuze, resulteert in de pijnlijke tragiek van de soldaat die vecht tegen de illusies van een ander om zijn eigen illusies bestendig te zien. Is de illusie van identiteit immers niet onze grootste poster aan een lege witte muur, die wit blijft onafhankelijk van haar bedekking. We identificeren ons met wat weet ik allemaal aan idolen, die de chaos zinvol doen lijken.

Wanneer u zich met niets identificeert - en dus weigert aan het spel - doet u afstand van alles wat je denkt te maken tot wat je bent en kan je enkel nog als een vervreemd wezen in een ton gaan schuilen tegen de kou en met een lantaarn op zoek gaan naar een medemens, een gelijkgezinde, zoals Diogenes "de hond" plicht te doen en door een watertrappende massa als drenkeling aanzien worden.

De keuze is aan ons.

Michaël Pleumeekers

we nodig hebben.

We verlangen naar een orde waarvan we de fundamenteelheid negeren. Dat zet ons aan het denken over de wereldbeelden die de symbiose van media en politiek op ons afvuurt. Sociale constructen die niet meer blijken te zijn dan de beelden waarin we met z'n allen gezellig geloven regeren ons beeld van de werkelijkheid. Maar wat is nuttig? Wiens belangen worden hier

uitendelijk happen we als een stel goed geoefende honden naar de kak van onze soortgenoten van zodra de buurman hem met de schup over de omheining katapulteert. Keer op keer, zonder besef, want dat neger je beter wanneer je met opengesperde mond naar een door de lucht geschoten keutel hapt. Het middelje waarmee we slikken is de efficiëntie, die authenticiteit van de natuur smooit. Is cultuur de pillendraaier? De pusher-man die de junkie verslaafd wil houden om hem

Daar was es in die morgenstonde ene ridder o zo koen

Daar was es in die morgenstonde ene ridder o zo koen.

Hie had een paard, een pa, een ma en op kerstdag een kalkoen.

Hie redde menigeen princes uit die klauwen van de draak.

Waarvan er weinig echt vielen inde zijne smaak.

Maar daar was es die jonge Els blond ende o zo schoon.

Sie was es kiedgenapt al door ene

draak en vastgebonden al in enen boom.

Daar waarde hij al in dien bosche en hoorde plots een schreeuw.

Het eerste wat hij dacht was simpel "t is ene grote spreeuw".

Maar kunden spreeuwen "help" geschreeuwen en "laat mij los gij creep".

Balneen zij kunden datte niet, wat zij maken is slechts getjiep.

Hij spoorde 't ros aan in z'n dij en stuurde nog iets bij.

Na enig tijd was hij bij haar, en o wat was zij blij.

Hij redde haar en werd beloofd met eten en veel drinken.

De prinsesse ende hare dames bedienden hem op z'n wenken.

En het duurde niet lang of hij zat vol.

En het duurde niet lang of zij zat vol.

M

Dit kunstwerk, bestaande uit een olifant, giraf en konijn, werd door middel van bakstenen en noeste arbeid opgetrokken op onze eigenste VUB-campus. De makers van het werk zijn onbekend... een nationale zoekactie heeft tot dusver geen namen opgeleverd. Tips worden beloofd door de Staatsveiligheid - Dienst Artistieke Controle.

De dichter

Hij keek in de spiegel van het bourgeois-café, dat - zo vond hij - het beste bij zijn imago paste, om te kijken of zijn haar nog de gewenste plooiën vertoonde. Hij blies de rook van zijn camel-sigareet in de richting van de spot waarvan de warmte hem daarnet zijn oude, leren jekker had doen uittrekken, en verzeerde zijn gezicht van een plooi die hem interessant deed lijken. Zijn beste vriend, waarvan hij vond dat hij intellectueel rijker was (of nee, origineler, of... karaktervoller, of misschien wel knapper? ach, hij wist het niet), had immers rond deze tijd een afspraak met hem in dit café, dat vergeven was van opgeschminkte 'ik hoor óók bij de culturele elite, kijk maar naar mijn bril en mijn hardos'-omaatjes. Simpele zielen, inderdaad. Niet enkel hij maar zijn hele superioristische entourage beaamde dit. Makkelijk te plaatsen, voeder voor karikaturale beschrijvingen in een of ander werkje dat de hogergenoemde omaatjes op hun beurt zouden kopen.

geapprecieerde manier weer te geven, zodat hij en vooral zijn entourage, maar ergens ook het traditiegetrouw verblufbare, onreactieve volkje elk om hun eigen redenen verbluft worden, zo vullen de meerwaardezoekende symbionten hun immer gapende leegte met het lezen van door herders goedgekeurde literatuur - of althans met de status die de kennis ervan teweegbrengt.

De vriend van de dichter kwam binnen, begeleid door hoofden van zittende mensjes die door de tentakels van zijn charisma als een bladzijde werden omgeslagen. Het gezicht van de dichter, dat door een kortstondige afgunst was omgetoverd tot een haatdragend schouwspel, keerde even vlot terug naar het door diens eigenaar ingestudeerde samenspel van krampachtige, doch aan de verwachting voldoende plooiën. De dichter verwelkomde zijn vriend.

"Dag Johan! Hoe gaat het ermee?"

"Gaat wel."

"En euh, het werk?"

"Schiet wel op, maar vrij moeizaam. Ik ben aan iets nieuws bezig."

"Oh ja? Wat dan?"

"Het is nu nog te vroeg om het erover te hebben."

De tintelende nieuwsgierigheid van de dichter had zich bij dit laatste antwoord omgezet in vervloekende verwensing. Waarom deed zijn vriend er zo geheimzinnig over?

Hijzelf had al in jaren geen deftige bundel meer uitgegeven, wegens gebrek aan lafhartige onderwerpen. Als dichter, vond hij, is het immers belangrijk om noch dissident, noch conformistisch, noch progressief, noch conservatief te blijven. Het belangrijkste was zich terug te trekken op het platteland en te blijven geloven in de eigen genialiteit

en - als ogenschijnlijk vanzelfsprekend corollarium - de eigen superioriteit. De bevestiging van zijn genialiteit, waarnaar hij zo koortsachtig op zoek was, bekwaam hij door te schrijven voor een publiek dat hem zou belonen met complimentjes en bewondering. Schrijven voor de lezer? Nee, officieel niet. De groten deden dit immers ook niet.

De dichter haatte ontmoetingen als deze, door afgunst verzadigde uitwisselingen van schaduwwijke agenda's. Maar het ergste was dat die afgunst schijnbaar enkel van zijn kant kwam. Hij had na elke ontmoeting minstens een uur zelftherapie nodig om terug tot een voldoende niveau van narcisme te komen om een slecht gedicht te kunnen schrijven (en het nota bene dan nog te publiceren ook!). Meestal volstond het om zichzelf wat bemoedigende woorden toe te spreken in de wagen, op de terugweg, of om met een gekende bewonderaar te praten.

"En hoe is het trouwens met jou, Benno? Al aan een nieuw project begonnen?"

"Nee. Ik zeik wel verder over mijn stervende vader."

Ligt goed in de markt, dacht hij.

DM

Bomma's

Zo rond de tijd van oud en nieuw en vrede op aarde (voor alle mensen die van goede wil zijn, en dus niet voor: Iraki's, terroristen, Congolezen, Palestijnen, Israël's, Saoudi's, Noord-Koreanen, Zuid-Koreanen, Afghani's, Venezolanen, de slechteriken, druggebruikers, blokstemmers, langharig werkschuw tuig en dies meer) is het in onze familie, die diep geworteld is in de katholieke traditie, de gewoonte om elkander te verblijden met bezoeken allerhande. Wij dus naar het verre Limburg afgezakt alwaar de grootouders en andere familieleden ons met open armen zouden ontvangen. Ware het niet dat zij zich tengevolge van enige hardnekkige doorligwonden, tennisellebogen, verstraming van een hoop ledematen, artritis vingerkootjes en ga zo maar door moesten beperken tot het vanuit de tv-zetel halfslachtig groeten van hun on dankbare nageslacht (dat zij overigens temauwernood herkennen).

Uiteindelijk zat de hele familie dan toch rond de tafel verenigd. Het eten van de kleintjes en de oudjes was vakkundig geprakt tot een uniforme brij en de slabbetjes waren alreeds voorgebonden. Op de tv speelde een muziekspecial van een overjaars koppel dat, teneinde het schamele pensioen wat aan te vullen, liedjes uit betere tijden ten berde bracht.

Niets leek de pret nog te kunnen drukken. Een (on)verwacht en (on)verhoopt sterfgeval niet medegerekend natuurlijk. Traagweg sleepte het diner zich voort. Heel wat genodigden deden verwoede pogingen interessante gesprekken op gang te brengen. Helaas, de aangesneden thema's leken zich niet echt tot dit doel te lenen.

Even leek er wat te gebeuren, zo rond het hoofdgerecht (gebraad uit de microgolfoven, met champignonsaus uit het knorr-zakje en kroketten uit de frituseketel). Een weë geur verstoorde de weë geur van het gebraad. Tante Collette leek zeer ontstemd. "Gianni, godverdomme, sorry moe, va, maar onze Gianni heeft weer eens in zijn broek gekakt, hè Gianni. Wanneer gaat gij nu eindelijk eens een grote jongen worden." Zei ze luid en bestraffend, tegen het zielige hoopje kleuter met oorbel dat in zijn stoel probeerde te kruipen. "Dat zijn toch geen toeren voor een gastje van vijf jaar." Zuchtte ze nog terwijl ze aanstalten maakte om met haar nageslacht de kamer te verlaten.

"Niks van aantrekken jongen," stiet grootmoeder

plots verrassend krachtig en helder uit, "de bomma is er vijfentachtig en ze heeft dat nog altijd geregeld voor." En met enig overdadig gegiechel voegde ze de daad bij het woord. Gelukzalige grijnzend leunde ze achterover. Moeder, altijd zeer bij de pinken, merkte op dat 'oma' blijkbaar een 'klein accidentje' had gehad. Of ik dat even kon regelen. Natuurlijk kan ik dat.

Grootmoeder stonk. Eenmaal in de badkamer was het niet zozeer de kak die mij voor esthetische dilemma's plaatste. In vergelijking met de doorligwonden, het uitgeeterde lijf, de lange eenzame haren die her en der verspreid stonden, de tietten die tot ver onder de navel zwabberden, het dode vlees dat van armen en andere lichaamsdelen leek te vluchten was de kleurrijke diarreeemassa nog de aangenaamste verrassing die vanonder haar verschoten bloemetjesjurk vandaan kwam. Grootmoeder had geen slijpe aan. Een BH ook niet trouwens. Enigszins gefascineerd keek ik toe hoe het rozige permant loste toen ik de jurk over haar hoofd trok. Ook het kale hoofd bleek bezaaid met kraters en leverplekken, dikke zwarte korsten, en ja zelfs rimpels en maffe huidplooiën.

"Grootmoeder," zei ik, "wat heeft u toch een rot karakter."

"Hou je kop en rol een joint." De pot staat onder de wasbak. Ik liet grootmoeder in bad zitten en gaf haar de sproeier aan. Voorzichtig doseerde ik het warm en koud tot ik een tevreden zucht hoorde. Ik trok een biertje open dat zich plots in mijn handen bleek te bevinden en ging op de toiletspot zitten. Vanonder de wasbak kwam een gigantische plastic bloempot waarin oma haar dope bewaarde. Een hoop oudjes in de straat kregen eenvoudig interessante drugs voorgeschreven, en ondergronds was er een hele ruilhandel op gang gekomen onder de ondernemende oudjes. Cannabis zorgde al helemaal niet voor problemen. Een grote groep beginnende oudjes die nog goed te been waren hadden enkele planten staan. En hopen tijd om ze te verzorgen. Ze waren echter nog niet zo ver dat ze de hardere stuff van de dokter kregen. En dus was er ook tussen de jonge oudjes en de oude oudjes een complexe handel ontstaan. Al moet

ik helaas toegeven dat grootmoeder zich nooit echt lovend over 'het grut' uitspreekt. "Het grut," zei ze vaak, "het grut is absoluut pathetisch." En dan volgde de hele litanie. "Die mensen zijn net gepensioneerd en weten met hun tijd geen blijf. Ze zijn als kippen zonder kop, dat gaat op reis naar fucking Benidorm, volgt een cursus spirituele aura's zien en fotograferen, gaat bloemschikken, wandelen, neemt een hond. Als ze zich nu even gewoon gerust lieten. Helemaal niks doen, dagenlang, met een lekker jointje en af en toe een trijpe. En verder niks, geen boek, geen hobby, niet elkaar, niks. Of toch, misschien de tv, maar daar kijk je toch los door. In feite, jongen, is tv-kijken de ware Zen-ervaring."

"Gadverdamme Werner, ga je me hier tot Pasen laten liggen misschien?" Ik verzekerde grootmoeder dat zulks niet het geval was en draaide de kraan toe. Tilde haar op de badrand en begon haar zo een beetje af te drogen. Hierbij probeerde ik de open wonden eerst zo min mogelijk te raken. Uiteindelijk besloot ik dat ik ze toch beter even kort kon afdeppen. Toen ze zowat droog was gaf ik haar haar badjas en de joint aan. Ze zette zich neer in haar gemakkelijke stoel. (Ja zeker, oma heeft een gemakkelijke stoel in haar badkamer. Dat vind oma heel praktisch. Oma heeft ook een gemakkelijke stoel in de keuken, en één in de zitkamer, één in de slaapkamer, één in het berghok en vijf op zolder. Dat is het zo'n beetje. Oma zegt altijd: "Alleen in de kelder en op het gemak heb ik geen gemakkelijke stoel." Het gemak dat is Oma's woord voor het toilet. Oma heeft geen kelder.) Oma inhaleert diep. "Het grut," hoest ze, "het grut is ongemeen pathetisch." "Die mensen zijn net gepensioneerd, blah blah, Zen-ervaring."

Even was ik afgeleid, dat ging gelukkig vlug over toen de joint weer passeerde. Ik vertelde oma dat ze misschien beter minder grof en debiel tegenover de familie kon doen. Volgens oma echter, bestaat de familie uit groffe, achterlijke debielen, klootjesvolk als het ware. En dus, als een soort geste bijna, doet oma zelf altijd grof en debiel tegen de familie.

Wat oma bijvoorbeeld enorm stoort zijn de namen

van haar kleinkinderen. Gianni, Deborah, Cindy, Gino, Kevin. Dat ligt haar allemaal zo niet, en dus noemt ze mijgewoon Werner. Af en toe zegt ze dat ik waarschijnlijk geadopteerd ben, maar dat geloof ik niet echt zo. Wat oma niet weet is dat de familie al amusante discussies heeft gehad over zaken als rusthuizen, home's, tante Colette opperde psychiatrie. Mijn grootmoeder, net als de meeste, heeft het niet zo begrepen op de 'vergeetgestichten' waar ze iedereen als debiel behandelde. De debielen die zelfs maar het minste risico vertonen er de komende tijd vanonder te muizen, via de lange gang met het witte licht aan het einde, worden permanent gemonitort, gescreend, onderzocht, ingespoten, gecathedert en dies meer. Om het leven toch maar zo lang mogelijk te rekken. Misschien omdat een zo goed als dode patiënt geen lastpost meer kan zijn, waarom zou je de kamer gunnen aan een oudje dat lawaai maakt en moeilijk doet. Of misschien omdat god het wil. Oma spuwt op god.

Ik zucht en probeer oma mee te lokken naar de zitkamer. "Zou het nog geen tijd zijn voor cadeautjes?" Het werkt, uiteraard. Grootmoeder weet perfect wat ze gaat krijgen. Whiskey. Oma krijgt al dertig jaar Whiskey. Ik trek haar snel een jurk aan. Verschoten, bloemetjes. Geen ondergoed.

Het is inderdaad cadeautjestijd. Hoi hoi. Ik krijg een pyama, een sjaal en een dekbedovetrek. Oma stopt me wat pillen toe. De familie denkt steeds dat ze me geld toestopt. Vroeger zorgde dat weleens voor problemen allerhande. Dan wou moeder dat ik het nietbestaande geld op de bank zou zetten. Vader daarentegen wou dat ik met het nietbestaande geld op de lotto zou spelen. Dilemma.

Ik vertelde moeder dat het weer heel wat beter ging met grootmoeder. Net op het moment dat ze haar geschenk van de familie min mij uitpakte. Het was een grote lekkermand van de natuurvoedingswinkel en een bon voor een week-end kuren in Spa.

Oma ontplofte.

The Engli

The Assassin Legends

It has often been said that the present English word assassin is developmentally linked with the word hashish. A variety of interesting and conflicting tales have been told of the legendary Hassan, "The Old Man of the Mountain" of 11th Century Persia, and his religious followers, called by some the "ashashin", and the possible role of cannabis and other drugs in connection with their religious, political and military endeavours. Both the validity of this linguistic derivation and the ultimate historical veracity and pharmacological significance of the legend are still matters of some dispute.

How It All Began

Western readers of Edward FitzGerald's introduction to his English rendition of 'Umar Khayyam's quatrains will be familiar with the 'Tale of the Three Schoolfellows'. In this, the Persian poet-astronomer 'Umar Khayyam is linked with the Saljuq vizier Nizam al-Mulk and Hasan Sabbah, the founder of the so-called 'Order of Assassins'. The three famous Persian protagonists of this tale were, allegedly, classmates in their youth under the same master in Nishapur. They made a vow that whichever of them first achieved success in life would help the other two in their careers. Nizam al-Mulk attained rank and power first, becoming the vizier to the Saljuq sultan, and he kept his vow, offering Khayyam a regular stipend and giving Hasan a high post in the Saljuq government. However, Hasan soon became a rival to Nizam al-Mulk, who eventually succeeded through trickery in disgracing Hasan before the sultan. Hasan vowed to take revenge. He left for Egypt, where he learned the secrets of the Ismaili faith, and later returned to Persia to found a sect that terrorised the Saljuqs through its assassins. Nizam al-Mulk became the first victim of Hasan's assassins. This is one of the eastern legends connected with the Nizari Ismailis, known to mediaeval Europe as 'Assassins'.

In the West, too, the Nizaris have been the subjects of several legends since the twelfth century. The first contact between the Europeans, or the Latin Franks, then engaged in the Crusading movement to liberate the Holy Land, and the members of this Shi'i Muslim community occurred in Syria during the earliest years of the twelfth century. At the time, the Nizari Ismailis had just founded, under the leadership of the redoubtable Hasan Sabbah, a special territorial state of their own, challenging the hegemony of the Saljuq Turks in the Muslim lands. Subsequently, the Nizari Ismailis of Syria became involved in a web of intricate alliances and rivalries with various Muslim rulers and with the Christian Franks, who were not interested in acquiring accurate information about their Ismaili neighbours, or indeed about any other Muslim community, in the Latin Orient. Nonetheless, the Crusaders and their occidental observers began to transmit a multitude of imaginative tales about the so-called 'Assassins', the devoted followers of a mysterious 'Vetus de Montanis' or 'Old Man of the Mountain'. These Assassin legends soon found wide currency in Europe, where the knowledge of all things Islamic verged on complete ignorance and the romantic and fascinating tales told by the returning Crusaders could achieve ready popularity.

The Assassin legends, rooted in the general hostility of the Muslims towards the Ismailis and the Europeans' own fanciful impressions of the Orient, evolved persistently and systematically during the Middle Ages. In time, these legends were taken, even by serious western

chroniclers, to represent accurate descriptions of the practices of an enigmatic eastern community.

The Assassin legends thus acquired an independent currency, which persistently defied re-examination in later centuries when more reliable information on Islam and its internal divisions became available in Europe. However, progress in Islamic studies, and a remarkable modern breakthrough in the study of the history and doctrines of the Ismailis, have finally made it possible to dispel once and for all some of the seminal legends of the 'Assassins', which reached their height in the popular version attributed to Marco Polo, the famous thirteenth century Venetian traveller. It is the primary object of this study to trace the origins of the most famous of the mediaeval legends surrounding the Nizari Ismailis, at the same time investigating the historical circumstances under which these legends acquired such widespread currency.

The Nizari Ismailis

The Nizari Ismailis, numbering several millions and accounting for the bulk of the Ismaili population of the world, are now scattered over more than 25 countries in Asia, Africa, Europe and North America. They currently acknowledge Prince Karim Aga Khan as their 49th imam or spiritual leader. The Ismailis represent an important minority community of Shi'i Muslims, who themselves today account for about 10 per cent of the entire Muslim society of around one billion persons.

The Ismailis have had a long and eventful history, stretching over more than 12 centuries, during which they became subdivided into a number of major branches and minor groupings. They came into existence, as a separate Shi'i community, around the middle of the eighth century; and, in mediaeval times, they twice founded states of their own, the Fatimid caliphate and the Nizari state. At the same time, the Ismailis played an important part in the religious and intellectual history of the Muslim world. The celebrated Ismaili da'is or propagandists, who were at once theologians, philosophers and political emissaries, produced numerous treatises in diverse fields of learning, making their own contributions to the Islamic thought of mediaeval times.

In 1094, the Ismaili movement, which had enjoyed unity during the earlier Fatimid period, split into its two main branches, the Nizaris and the Musta'lians. The Nizaris, who are the main object of this investigation, succeeded in founding a state in Persia, with a subsidiary in Syria. This territorially scattered state, centred on the mountain fortress of Alamut in northern Persia, maintained its cohesiveness in the midst of a hostile environment controlled by the overwhelmingly more powerful and anti-Shi'i Saljuq Turks, who championed the cause of Sunni Islam and its nominal spokesman, the

'Abbasid caliph at Baghdad. It was under such circumstances that the Syrian Nizaris were forced to confront a new adversary in the Christian Crusaders who, from 1096, had set out in successive waves to liberate the Holy Land of Christendom from the domination of the Muslims (or the Saracens as they were commonly but incorrectly called). The Nizari Ismaili state, which controlled numerous mountain strongholds and their surrounding villages as well as a few towns, finally collapsed in 1256 under the onslaught of the Mongols. Thereafter, the Nizaris of Persia, Syria and other lands survived merely as Shi'i minority communities without any political prominence.

The Genesis of the Term

The western tradition of calling the Nizari Ismailis by the name of Assassins can be traced to the Crusaders and their Latin chroniclers as well as other occidental observers who had originally heard about these sectarians in the Levant. The name, or more appropriately misnomer, Assassin, which was originally derived under obscure circumstances from variants of the word hashish, the Arabic name for a narcotic product, and which later became the common occidental term for designating the Nizari Ismailis, soon acquired a new meaning in European languages; it was adopted as a common noun meaning murderer. However, the doubly pejorative appellation of Assassins continued to be utilised as the name of the Nizari Ismailis in western languages; and this habit was reinforced by Silvestre de Sacy and other prominent orientalisists of the nineteenth century who had begun to produce the first scientific studies about the Ismailis.

In more recent times, too, many western Islamists have continued to apply the ill-conceived term 'Assassins' to the Nizari Ismailis, perhaps without being consciously aware of its etymology or dubious origins. Bernard Lewis, the foremost modern authority on the history of the Syrian Nizaris and a scholar who has also concerned himself with the etymological aspects of the term Assassin, has consistently used it in his work, even adopting it for the title of his well-known monograph on the Nizari Ismailis.¹ Marshall Hodgson also used it in the title of his standard scholarly treatment of the subject.² It is, therefore, not surprising that a non-specialist such as the famous English explorer Freya Stark (1893-1993), who visited Alamut in 1930, should have decided to use this term in the title of her romantic and still highly popular travelogue which, in fact, relates mainly to sites in Persia other than Alamut.³ A similar choice was made by an Oxford expeditionary group of scholars who went to Persia in 1960 to conduct the most extensive archaeological investigation yet of the mediaeval Nizari strongholds of northern Persia, even though they had the renowned Ismaili specialist Samuel Stern (1920-69) as their historical adviser.⁴ Indeed, despite the long-standing correct identification of the people in question as Nizari Ismailis, the appellation of Assassins has by and large been retained in the West. Doubtless, the term Assassins, with its aura of mystery and sensation, has acquired an independent currency.

The Legends Themselves

The myths and legends of the Nizari Ismailis, encouraged throughout the centuries by the retention of the name Assassins, seem to have had a similar history. Starting in the latter decades of the twelfth century, a number of inter-related legends began to circulate in the Latin Orient and Europe about this mysterious eastern sect, whose members had attracted attention because of their seemingly blind obedience to their leader, the 'Old Man of the Mountain'. Their self-sacrificing behaviour, carrying out dangerous missions at the behest of the 'Old Man', was soon attributed by their occidental observers to the influence of an intoxicating drug like hashish. This provided a rational explanation for behaviour that otherwise seemed irrational. The observers, however, had at best heard only fictitious details and distorted half-

ruths about the Nizaris from their numerous Muslim and Christian enemies in the Levant. Once the hashish connection was firmly established, it provided ample source material for yet more imaginative tales. The 'Old Man' was held to control the behaviour of his would-be assassins through regulated and systematic administration of some intoxicating potion like hashish, in conjunction with the secret 'garden of paradise' in which his drugged devotees would temporarily enjoy the delights of an earthly paradise; hence, they would carry out the dangerous commands of their chief in order to experience such bliss in perpetuity.

The Role of the Orientalists

It did not take long for these legends to become fully elaborated and accepted as authentic descriptions of the secret practices of the Nizaris, who were now generally depicted in European sources as a sinister

order of drugged and murderous Assassins. These popular legends were handed down from generation to generation, providing important source materials even for the more scholarly Ismaili studies of the nineteenth-century orientalists, starting with Silvestre de Sacy who himself solved an important etymological mystery in this field, the connection between the words Assassin and hashish. Joseph von Hammer-Purgstall (1774-1856), the Austrian orientalist-diplomat who produced the first monograph in a European language on the Nizari Ismailis, had indeed accepted the authenticity of the Assassin legends wholeheartedly.⁵ His book was treated as the standard account of the Nizaris of the Alamut period, at least until the 1930s.

The Role of Muslim Polemicists

In the meantime, Muslim authors from early in the ninth century had generated their own myths of the Ismailis, especially regarding the origins and aims of the Ismaili movement. In particular, Sunni Muslims, who were generally ill-informed about the internal divisions of Shi'ism and could not distinguish between the Ismailis and the dissident Qarmatis, wrote more polemical tracts against the Ismailis than any other Muslim group, also blaming the Ismaili movement for the atrocities of the Qarmatis of Bahrain. In time, the anti-Ismaili polemicists themselves contributed significantly to shaping the hostility of Muslim society at large towards the Ismailis.

By spreading their disparaging accounts widely from Transoxania to North Africa, aiming to discredit the entire Ismaili movement, the Muslim polemicists gave rise to their own particular 'black legend' of Ismailism, which they portrayed as a sect with dubious founders and secret, graded initiation rites leading to irreligiosity and nihilism. Indeed, the most common feature of such anti-Ismaili polemics, which greatly influenced all Islamic writings on the Ismailis until modern times, was the portrayal of Ismailism as an arch-heresy or ilhad, carefully designed to destroy Islam from within. It was further alleged that the Ismaili imams, including especially the Fatimid caliphs, had falsely claimed Fatimid 'Alid descent from the Prophet's daughter Fatima and her husband 'Ali, the first Shi'i imam. Needless to say, the anti-Ismaili sentiments of the polemicists also found expression in the writings of very many Muslim historians, theologians, jurists and heresiographers of mediaeval times, who rarely missed an opportunity to denounce the Ismailis and their doctrines. The anti-Ismaili 'black legend' of the Muslim polemicists, and the general hostility of Muslim society towards the Ismailis, in time contributed to the westerners' imaginative tales about the Nizari Ismailis.

The Role of the Ismailis

The Ismailis themselves did not help matters by guarding their literature and refusing to divulge their doctrines to outsiders. They were, though, essentially justified in maintaining their secretiveness; in the Middle Ages the Ismailis were perhaps the most severely persecuted community within the Muslim world, subjected to massacres in many localities. The Ismailis were, therefore, obliged from the beginning of their history to adhere closely to the Shi'i principle of taqiyya, precautionary dissimulation of one's true religious belief in the face of danger. In fact, with the major exception of the Fatimid period, when Ismaili doctrines were preached openly in the Fatimid dominions, Ismailism developed in utmost secrecy and the Ismailis were coerced into what may be termed an underground or clandestine existence. In addition, the da'is who produced the bulk of the Ismaili writings were mainly theologians and, as such, were not keen on historiography. All this, of course, provided ideal opportunities for the Ismailis' numerous adversaries to falsify and misrepresent their actual beliefs and practices.

The Literary Background

It was against this background that the orientalists of the nineteenth century, who had for the first time gained access to important collections of Islamic manuscripts held at major European libraries in Paris and elsewhere, began what

promised to be a scientific study of the Ismailis. Unfortunately, they too achieved few results, mainly because they had no access to genuine Ismaili texts and were therefore obliged to approach the subject from the narrow and fanciful viewpoint of the mediaeval Crusaders and the travesties of hostile Muslim authors. It is only against this literary background that one can read any sense into some of the conjectures and dubious inferences of Silvestre de Sacy (1758-1838), the greatest orientalist of the time, who summarised his main ideas on the Nizari Ismailis in his *Mémoire sur la dynastie des Assassins*. The distorted image of the Ismailis in general and the Nizari Ismailis in particular was maintained in orientalist circles until the opening decades of the twentieth century. A truly scholarly assessment of the Ismailis had to await the recovery and study of a large number of Ismaili texts, a process that did not start until almost a century after de Sacy's death. It is due to the findings of modern scholarship that we are now finally in a position to distinguish fantasy or legend from reality in things Ismaili, especially in connection with the Nizaris of the Alamut period who were the objects of the seminal Assassin legends.

Proliferating the Tales

In the light of these findings, this study contends that the Assassin legends, especially those based on the hashish connection and the secret 'garden of paradise', were actually fabricated and put into circulation by Europeans. It seems that the occidental observers of the Nizari Ismailis, especially those who were least informed about Islam and the Near East, generated these legends (initially in reference to the Syrian Nizaris) gradually and systematically, adding further components or embellishments in successive stages during the twelfth and thirteenth centuries. In this process, the westerners, who in the Crusaders' times had a high disposition towards imaginative and romantic eastern tales, were greatly influenced by the biases and the general hostility of the non-Ismaili Muslims towards the Ismailis, hostility which had earlier given rise to the anti-Ismaili 'black legend' of the Sunni polemicists as well as some popular misconceptions about the Ismailis. In all probability, such popular misconceptions also circulated about the Nizaris in the non-literary local circles of the Latin East during the Crusaders' times; they would have been picked up by the Crusaders through their contact with rural Muslims working on their estates and the lesser educated Muslims of the towns, in addition to whatever information they could gather indirectly through the oriental Christians. In this connection, it is significant to note that similar legends have not been found in any of the mediaeval Islamic sources, including contemporary histories of Syria. Indeed, educated Muslims, including their historians, did not fantasise at all about the secret practices of the Nizaris, even though they were hostile towards them. Similarly, those few well-informed occidental observers of the Syrian Nizaris, such as William of Tyre, who lived in the Latin East for long periods, did not contribute to the formation of the Assassin legends.

In sum, it seems that the legends in question, though ultimately rooted in some popular lore and misinformation circulating locally, were actually formulated and transmitted rather widely due to their sensational appeal by the Crusaders and other western observers of the Nizaris; and they do, essentially, represent the 'imaginative constructions' of these uninformed observers.

Farhad Daftary

- 1 Bernard Lewis, *The Assassins: A Radical Sect in Islam* (London, 1967).
- 2 Marshal G. S. Hodgson, *The Order of Assassins: The Struggle of the Early Nizari Ismailis against the Islamic World* (The Hague, 1955).
- 3 Freya Stark, *The Valleys of the Assassins and other Persian Travels* (London, 1934).
- 4 Peter R.E. Wiley, *The Castles of the Assassins* (London, 1963).
- 5 See Joseph von Hammer-Purgstall, *Die Geschichte der Assassinen* (Stuttgart-Tübingen, 1818), pp 211-14. English trans., *The History of the Assassins*, tr. O.C. Wood (London, 1835, reprinted, New York, 1968), pp 136-8.

(c) The Institute of Ismaili Studies, 2001

De Toilet Gazet

PONY ONT VOERD!

Het is u wellicht reeds opgevallen. De laatste dagen lopen de dienstleden van Dienst Cultuur er bij als levende lijken. Het haar is al enkele dagen niet gewassen en de ogen liggen ver verscholen in hun kassen. Ook bij de bewaking van onze universiteit valt eenzelfde symptoom waar te nemen. Hier moet iets meer achter zitten, zo dachten wij met onze nieuwsgierige inborst. Na een grondig onderzoek blijkt dat de oorzaak te vinden valt bij een huisdier van een medewerkster van Dienst Cultuur. Namelijk bij een verdwenen pony. Tony de Pony.

Vorige week viel rond het KultuurKaffee (KK) een heuse chaos waar te nemen. Een medewerkster van Dienst Cultuur was de pony van haar zevenjarig zoonnetje kwijt. Dit was voor haar een zwaar leed, want zij had haar zoonnetje beloofd er goed voor te zorgen. Al vlug werd duidelijk dat deze verdwijning eigenlijk te maken had met een terroristische gijzelneming. De ouders hadden immers de dag erna een boodschap achtergelaten. Hét kenmerk van de terreurgroep, zo bleek later. Wij drukken hierbij de poster af die de kidnappers aan de deur van Dienst Cultuur hadden genageld. Naast deze poster hing een lokje haar van Tony de Pony. "Het is hun echt menens, dat weet ik nu wel...", zo getuigde de wanhopige moeder van het pony-loze zoonnetje.

Uit de boodschap werd door de VUB-bewaking afgeleid dat de ouders geen fundamentalistische moslimterroristen waren, zoals op het eerste zicht blijkt. Er waren immers geen religieuze motieven te bespeuren. Bovendien waren er geen spelfauten in de boodschap. Wat deze criminelen echter wel eisten, was het onvoorwaardelijk verlaten van Gebouw Y' en "dat ze daarna uit de buurt zouden blijven". Er werd getekend met 'My Little Pony Fanclub'. En daar wordt ook geen kat wijzer van. Van de kidnappers is dus nog geen enkel spoor.

Wij geven enkele getuigenissen. Een onthutste collega van het slachtoffer reageerde meteen. "Ik kwam zoals steeds als eerste aan op het bureau en tot mijn onsteltenis zag ik onmiddellijk die vreselijke lok haar en de poster hangen", aldus R.G.. "Meteen heb ik de bewaking gewaarschuwd, maar die werden geen haar wijzer uit de boodschap van de 'My Little Pony Fanclub'. Het kwaad was immers al geschied. Ik vrees nu eigenlijk wel voor Tony de Pony; volgens mij is het de ouders menens." De bedroefde moeder V.W. was eveneens bereid commentaar te geven, maar na enkele woorden werden de emoties haar echter te veel. Een vrolijk besnorde N.v.d.A., eveneens een collega, stond ons met veel plezier te woord. "Blij dat die vuile pony eindelijk verdwenen is. Twee weken geleden ben ik nog over dat rotting gestruikeld toen ik het kantoor binnenwandelde met een hete kom soep

van het KK. En, tussen haakjes, ik weet niet of het er iets mee te maken heeft, maar sinds Tony de Pony ontvoerd is, kan ik niet meer klagen over mijn seksleven. Ik heb opeens een nieuwe levenslust. Onbeschrijfelijk eigenlijk, dat gevoel. Voor mijn part mogen de kidnappers dat beest houden, hoor." Niet overal tranende oogjes, dus.

Volgens anonieme getuigen werden enkele leden van de Studiekring Vrij Onderzoek (VO) gesignaleerd bij de scene of crime. Men kon duidelijk slome personages onderscheiden die gevolgd werden door een walm van marihuana-geur. Toen wij bij VO aanklopten, weerklonk een verontwaardigde scheet. "Tja, wij voelen wel mee met het slachtoffer, maar onze aandacht gaat eerder uit naar Tony de Pony. Wat zal er gebeuren met hem? We zijn nu aan het vergaderen om een mogelijk debat te organiseren over de ganse kwestie." Weinig medeleven dus bij VO. Misschien omdat binnen hun gezelschap de ouders van deze gruwelijke ontvoering te vinden zijn? Ze hebben er in elk geval een motief voor. Het diensthoofd van Dienst Cultuur wil VO immers uit gebouw Y' om zodoende over meer ruimte te beschikken om cultuuractiviteiten te laten plaatsvinden. De VO-leden zouden hierbij naar een veraf gelegen lokaal moeten verhuizen, waardoor de directe alcohol-ader met het KK zal worden afgesloten. En een hypothese die de bewaking stelde, was dat deze ontvoering best wel een wraakactie zou kunnen zijn, gecoördineerd vanuit het hoofdkantoor van VO. Dit kan misschien de oorzaak zijn van de eis om het gebouw Y' te verlaten en "uit de buurt te blijven". Wie kan het zeggen?

De zaak is nu officieel in de professionele handen van de bewaking van onze universiteit. Dezen hebben ons

GIJZELNEMING

Tony de niet zieke Pony is ontvoerd
De actie wordt voortgezet tot aan de eis
wordt voldaan

EIS:
Verlaat onmiddellijk gebouw Y' en blij uit de buurt

My Little Pony Fanclub

al verzekerd dat ze alle middelen zullen gebruiken om het schorriemorrie op te sporen dat hier op deze campus ronddwaalt. Ze zouden zelfs Bill, de immer blaffende speurhond, uit zijn kooi halen. Hopelijk komen daar geen ongelukken van...

Deze beloften kunnen het slachtoffer V.W. echter niet troosten. "Och, ik zou alles doen om Tony terug in mijn armen te kunnen sluiten!", zucht ze verbeten. "Wat zal ik hem vertroetelen als hij terug bij ons is. Weet je, iedereen zegt dat Tony de Pony toch maar een pop is hé, maar voor ons is hij echt een gezinslid. Ik zet hem elke avond bij het eten een bordje haverhoutpap voor. Vroeger deed ik dat niet, en als wij dan aan tafel gingen, keek hij mij stevast aan met die grote hongerige ogen. Tony is eigenlijk een lieve loebas."

Als de ouders nu nog steeds geen wroeging hebben gekregen over hun daad, dan moeten ze hem volgens ons eens heel diep in die grote ogen kijken.

Ondertussen hebben de betrokkenen een afwachter houding aangenomen. Het beloven toch enkele lange nachten te worden. "Ik krijg geen oog dicht tot ik goed nieuws over Tony de Pony verneem", zo verzekert V.W. ons. Ook N.v.d.A. verzekerde ons met glanzende pretoogjes "dat hij de komende nachten geen oog zal dichtdoen".

Moge de schuldige ooit gevonden worden!

Jock

- Liedjes -

De onderstaande liedjes zijn liedjes die op het Vrijzinnig Zangfeest zijn gezongen. Het eerste is het Liedje dat zowel de hoofdprijs als de prijs voor Vrijzinnigheid in de wachtsleepte. Het tweede is het liedje van de rector, dat helaas geen enkele prijs behaalde

WINNAAR:

De vorige pastoor van Elsene (Perskring)

*met de zon in zijn geest geboren
uit een zeer religieus gezin (bis)
was hij vanaf 't begin verloren
vrijzinnig zijn zat er niet in*

*zijn lichaam is vrij, zijn geest kent gedonder
laat hem zijn eigen meester zijn
wordt herhaald na elke strofe*

*kon in de kerk zijn draai nooit vinden
volgde zijn ouders zeer devoot (bis)
hiel aan de vrijheid van het denken
maar toen ging zijn moeder dood*

*zij deed hem nog voor haar dood beloven
om te gaan leren voor pastoor (bis)
ooit aan de VUB studeren
was een droom die hij verloor*

*op het moment van zijn gelofte
zag hij Verhaegen Theodore (bis)
en een verlichte stoet van rede
ziet ook de fakkel fier voorvoer*

*koos voor een Elsense parochie
wat kregen ze daar aan hun gehoor (bis)
want in zijn liturgische preken
klonk een meer kritisch houding door*

*verbroederde vaak met de studenten
werd op menig meisje smoor (bis)
zong "Le Semeur" luidkeels op cantus
rolde door tot 't ochtendgloer*

*helaas de bisschop kwam 't aan d'oren
zodat hij dra zijn job verloor (bis)
zong het "A bas la calotte"
met zijn laatste kerkkoor*

*verketterd en in de ban geslagen
draaide 't verleden in het slot (bis)
maar denk nu niet dat g'hem moet troosten
is hier student en zit op kot*

*draagt steeds zijn klak, kan niet meer zonder
kan zijn eigen meester zijn} bis*

RECTOR:

Gelukkig zijn (rector & zijn broer)

*Gelukkig zijn, gelukkig zijn
Daarvoor wil ik alles geven
Weg wat te veel is,
Geen stress aan mijn lijf
Gelukkig zijn*

*Alleen In den M
lederen conspireert
Dat kan, dat kan niet blijven duren
Ik moet weg ?*

*Rector zijn, rector zijn,
Daarvoor heb ik alles opgegeven
Ik klop te veel uren
Schietschijf voor de zuren
Rector zijn*

*Te veel werk, ... en de Bolognaisé
Ik ben niet altijd graag gezien
Red mij, red mij uit die situatie
Geef me al je liefde
Geef me al je warmte*

*Studentje zijn, studentje zijn
Daarvoor wil ik nu wel tekenen
Schachtinnen versieren
En heel veel pintelieren*

*Studentje zijn,
Gelukkig zijn,
Studentje zijn*

Recensie: Leo Apostel

'Wereldbeelden en ethische stelsels'

Leo Apostel is één der grootste filosofen die ons land gekend heeft. Leerling van zowel Carnap als Piaget, ontwikkelde hij zich tot metafysicus. Gebruik makende van de wetenschappen (omdat dat het beste is wat we voor handen hebben om de wereld te verklaren), wil hij komen tot een totaalbeeld van de werkelijkheid. Zijn leven is niet alleen een zoektocht naar waarheid geweest, maar ook naar zin. Zo zegt hij in Gebruken Orde: " Indien ik slechts zinloosheid aantref, dan nog zal ik pogen woestijnen tot vruchtbaar land te maken, chaos tot orde, zinloosheidservaring tot zinbeleving." De combinatie van waarheid en zingeving kwamen mooi tot uiting in zijn wereldbeeldenproject. Hij wilde via interdisciplinaire samenwerking komen tot een samengesteld beeld van de werkelijkheid waarin de mens zijn plaats zou kunnen kennen. In 1995 stierf hij en sindsdien zijn talrijke manuscripten van hem postuum uitgegeven. "Wereldbeelden en ethische stelsels" is daar één van.

Het boek bestaat uit vier afzonderlijke artikels die, hoewel in verschillende contexten geschreven, wel met elkaar samenhangen. In het eerste hoofdstuk wordt ons gewezen op het belang van wereldbeelden en ethiek, in het tweede krijgen te maken met Apostels eigen metafysische wereldbeeld, in het derde hoofdstuk krijgen we een classificatie van hedendaagse wereldbeelden, verbonden aan een ethiek. Het laatste hoofdstuk is gewijd aan Apostels veronderstelling dat de werkelijkheid bestaat, en dat de verklaring ervan in de werkelijkheid zelf kan gevonden worden. Het ene artikel is al toegankelijker dan het andere, maar alle vier

des verondersteld. Langs de andere kant blijft alles wat verandert in zekere opzichten onveranderd, invariant omdat het worden zelf aan wetten onderhevig is. Het worden heeft een bepaalde structuur, die de identiteit van het worden uitdrukt en om het nog enger te zeggen; als iets wordt, bestaat er iets wat wordt, maar zelf niet wordt.

Deze veronderstelling van de causaliteit die de ontologie van zijn en worden voor Apostels metafysica, dragen moet, wordt op zijn beurt dan weer gedragen door een andere veronderstelling. Het beginsel, zo men wil, dat de werkelijkheid vanuit zichzelf verklaarbaar is. Apostel herneemt, vooral in het laatste artikel, het pre-Kantiaanse beginsel van voldoende grond (Voor alles wat bestaat, bestaat er een voldoende grond of reden, die verklaart waarom het bestaat), en zoekt deze niet in een eerste oorzaak. Volgens Apostel ligt verklaringgrond van het heelal in de structuur van de totaliteit; namelijk het zijn en het worden. Er is geen sprake van eerste oorzaak, het heelal is eeuwig.

Apostel is dan geneigd te zeggen dat enkel het 'nu' werkelijk is. Er gebeurt namelijk iets mysterieus met de toestand die actueel wordt: "hij lijkt een surplus aan ontologische lading te ontvangen, een ogenblik als een supernova op te lichten om dan weer in grauwe nevelen te verzinken." Maar als enkel het 'nu' is, en toekomst en verleden berusten op onze verbeelding, dan is er in dit geschetste wereldbeeld natuurlijk geen sprake van vooruitgang. Niets winnend, noch verliezend, plaatst men zich in het eeuwige nu en tegenover het eeuwige en oneindige steeds veranderende - veranderlijk geheel.

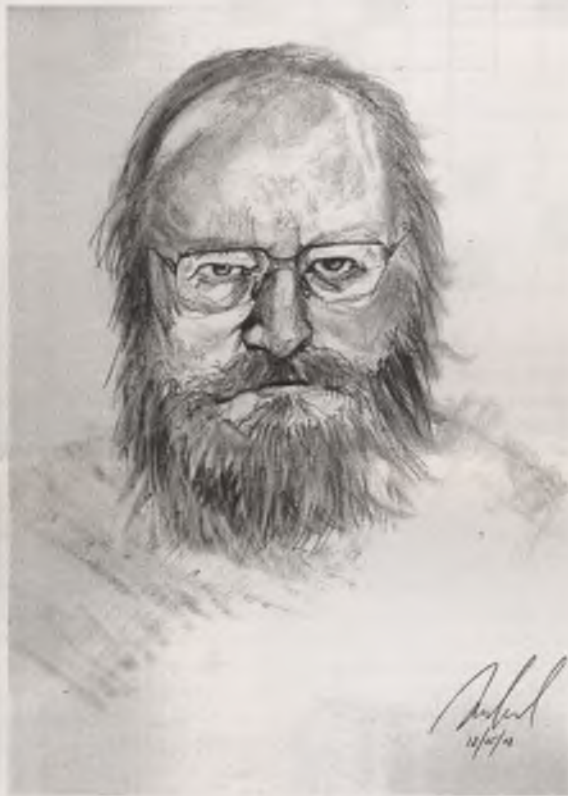
Het derde hoofdstuk wil verbanden vinden tussen wereldbeelden, levensbeschouwingen, zingevingssystemen en ethische stelsels. Apostel is er eerlijk in dat hij daar niet volledig in slaagt maar inderdaad eerder een schets aangeeft voor een classificatie aan de hand van enkele auteurs zoals Dilthey en Pepper. Toch beseft hij ook dat iedere classificatie of typologie die hij doorvoert, alweer een specifiek wereldbeeld veronderstelt. "Belichaamt niet iedere classificatie van ethieken en zingevingssystemen en van relaties tussen wereldbeelden en zingevingssystemen zelf een bepaalde opvatting van wat ethiek en zin zijn, en van wat de relatie tussen zijn en waarde is?" "Ja," zegt hij. Maar dat neemt niet weg dat de relatie tussen het wereldbeeld dat de wetenschap ons geeft en dat van onze eigen ervaring, met daarbij behorende zingevingssystemen en ethieken niet minder urgent is. Alles is voorlopig, maar daarom niet minder nuttelos. Er bestaat geen beslissende overgang van zijn naar moeten, maar indien we het niet doen, is het erger met ons gesteld.

Uiteindelijk stelt Apostel 5 wereldbeelden voor, waarin hij Pepper en Dilthey geïntegreerd heeft:

1. *formisme*: de wereld heeft een onderliggende structuur.
2. *Mechanisme*: de wereld is een machine, onderworpen aan universele wetten.
3. *organicisme*: de wereld is een complex organisme dat menselijke ordening vereist
4. *contextualisme*: de wereld is ondergaat veranderingsprocessen en de mens behoort daar op een flexibele manier mee om te gaan.
5. *chaosisme*: waar de menselijke activiteit niet meer betekend dan een spelen in een fundamenteel, doelloos geheel dat niet te beheersen valt; verzoenbaar met een relativisme.

Dit hoofdstuk raakt au fond zeker enige grond op gebied van de heersende filosofische posities. De ethische gevolgtrekkingen komen echter zeer naïef en simplistisch over, en langs de andere kant dan weer zodanig geperst in wetenschappelijke vaktermen, dat de zaak nogal gekunsteld en geforceerd over komt en geen mens er eigenlijk nog wat aan heeft. Hiervan afgezien, blijft het boek in zijn geheel zeker de moeite waard eens rustig te doorworstelen. De problematiek van de fragmentatie die van ons richtingloze mensen maakt is zeker niet banaal en integrerende wereldbeelden worden ons zowiezo voorgeschoteld, als is het door de economie en media, die zoals vaak zien, toch moeite heeft een ethiek te handhaven.

Michael Pleurmeekers

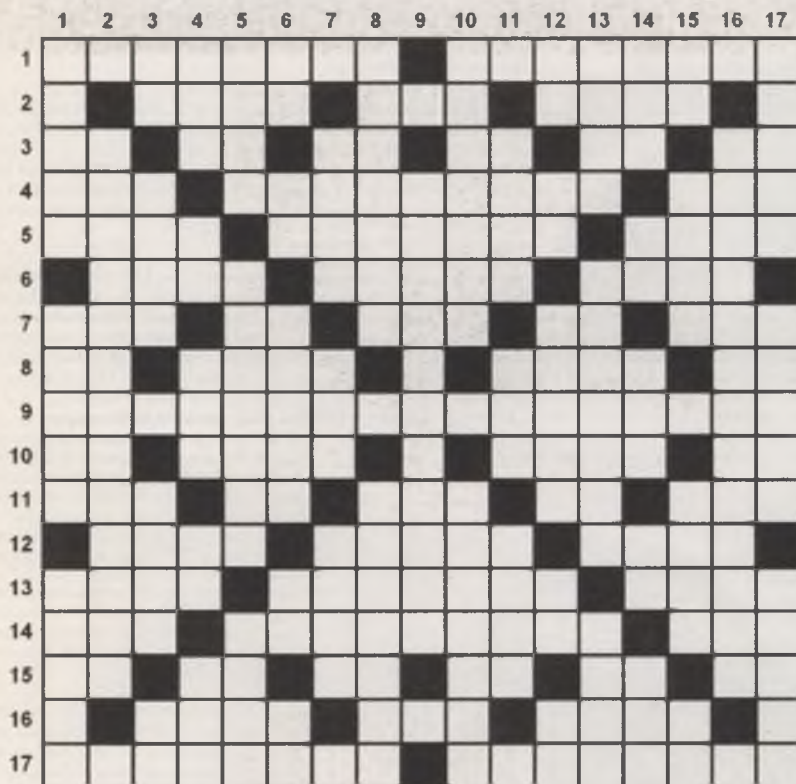

schetsen ze een goed beeld van waar Leo Apostel op het einde van zijn leven mee bezig was. In zekere zin maakt de totaliteit van dit boekje Apostels filosofie toegankelijk voor het grote publiek, al moet men zich hoeden; sommige stukken vereisen een uitgebreide vorming en kennis van niet alleen een filosofische woordenschat, maar ook een wetenschap-pelijke. Het spreekt vanzelf dat iemand die niet van filosofische gekuteel houdt, dit boekje beter negeert.

Nochtans stelt Apostel ons voor een probleem dat ons allen aangaat. Hij zegt namelijk dat onze houding tegenover ons eigen bestaan, gedeeltelijk, niet helemaal, afstamt van onze visie op de totale werkelijkheid, van ons wereldbeeld. Deze wereldbeelden krijgen vorm door de wetenschappen, onze opvoeding en houden onze visie op de werkelijkheid in, zowel levensbeschouwelijk, als antropologisch, als geschiedkundig, als kosmologisch en maatschappelijk. Ons wereldbeeld geeft ons ook een visie over de relatie tussen al die beelden, over onze toekomst, over onze waarden en onze plichten. Maar wereldbeelden zijn volgens Apostel onderontwikkeld en onvolledig, soms tegenstrijdig en onjuist. Het moet ons immers een beeld van de totaliteit geven en hier ligt natuurlijk het probleem. Een enkeling kan immers overwerpen dat de totaliteit voor de mens onvatbaar is, en we kunnen hem hierin geen ongelijk geven. Maar willen we een houding tegenover ons eigen bestaan, waaruit een ethiek kan voortkomen, dan kan ons wereldbeeld maar beter coherent en juist zijn.

In het tweede artikel gaan we, hoewel Apostel ons in het eerste artikel belooft dat niet te doen, meer in op zijn eigen metafysische wereldbeeld. Waarin het zijn niet kan zonder het worden en we het worden niet kunnen vatten zonder het zijn. Hun oppositie en verbondenheid verenigen de hele natuur. Alles wat is verandert voortdurend. Niets blijft zoals het was omdat alles wat is, oorzaak is en tegelijk een gevolg van een andere oorzaak. Causaliteit wordt

KRUISWOORDDRAADSEL

Horizontaal

1 Belgische gemeente met de gezondste lucht; Ring-aanbrenging in het lichaam 2 Scherp; Hit van U2; Stijl in de mode 3 Rivier in Siberië; Symbool voor plutonium; Bedrijfsdienst die het altijd aan de pers mag uitleggen; Nota bene; Onderwijstype; Voorzetsel 4 Wilde poging; Meetskunde; Erffactor 5 Overeenkomst; Takken inkorten; Romeinse godheid 6 Getroffen; Droogte; Krampachtige ademtocht 7 Haarversteviger; Japans toneelspel; Derdewereldorganisatie; Aandacht-trekkende uitroep; Zoogdier 8 Ampersand; Tweestrijd; Ploegsnede; Familielid 9 Molik 10 Internationaal pers-bureau; Grondsoort; Plek; File 11 Lyserginezuur-diethylamide; Symbool voor iridium; Edelsteen; Uitroep na een klap in je gezicht; Scholing 12 Deel van een café; Verstoteling; Tijdruimte 13 Land in Azië; Film met Guy Pearce over geheugenverlies (2000); Caraïbisch eiland 14 Eenkleurig; Vervreemding; Kamelenhaar 15 Geluid-schijfje; Motorsterkte; Laatstleden; Dwarsmast; Boek van Stephen King; Muzieknoet 16 Afbeelding; Hole-in-one; Veroorzaker van verstoppingen 17 Groeien; Vloedgolf

Verticaal

1 Plaatsvervangende ouder; Situatie; Zuurstof en stikstof en nog wat stoffen 2 Oproer in Vlaanderen in 1323 3 Getijde; Onbehaard; Detente; Symbool voor ijzer 4 Deel van de mond; Stad in de VS; Scheepsvloer; Jong gesneden bul; Kledingstuk 5 Onbuigzaam; Onhandig; Schriftelijk stuk 6 Plaats in Limburg; Boom; Walkant; Inhoudsmaat; Rond 7 Cypriotische munt; Donkergrijs gesteente; Graad van sterkte 8 Lid van de kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen; Javaans orkest 9 Moment in het verleden 10 Spijtoptant; Moskeertoren 11 Stad in Limburg; Videosysteem; Zelfmoord-kaper van 11 september 2001 12 Oude lengtemaat; Voorzetsel; Belgische baron en architect; Skinhead-punkmuziek; Teletubby 13 Damesjapon; Erg; Ierland 14 Gehucht met bekende watervallen; Met name; Deelgemeente van Nazareth; Computer; Houten vat 15 Ego; Dierenrechtenorganisatie; Niet vurig; Familielid 16 Bekende Brusselse groep bomen 17 Limiet; Europese hoofdstad; Schijnrechtvaardiging

Colofon

De Moeial
Maandelijks studententijdschrift van
de VUB in samenwerking met het
Brussels Studentengenootschap,
Studiekring Vrij Onderzoek en
Dienst Cultuur. Ons redactielokaal
is gelegen naast het KultuurKaffee.

Elke dinsdagavond van 19.00u
is er redactievergadering. Iedereen is
welkom.

Pleinlaan 2, 1050 Brussel
tel: 02/629.23.38
fax: 02/629.23.37

Verantwoordelijke Uitgever
Davor Meersman

Coördinator
Davor Meersman

Vice-coördinator
Mauger Mortier

Secretaris
Esther Severi

Penningmeester
Isabelle Van Laethem

Lay-out
Pieter, Davor, Mauger, David

Redactie
Mauger, Davor, Pieter, Cemil
Nick, Jeroen, David, Wouter, Dieter

Illustraties
David Miroir, Michaël Pleumeekers,
Archief Aris

Achterflap
Sarah Daeleman, Michaël
Pleumeekers, archief

Foto's
De Moeial, Cemil

Medewerkers
Yvan, Jeroen D., Jeroen S., Brian,
Maarten, Wouter, Sven, Pieter, Tim,
Uti, Stefan, Jock, Eric, Bruno,
Anthony, Nils, Bart, Jeremy, Dieter

Abonnementen
Storten op rek.nr.001-1386975-48
met melding abo

Gewoon abo: 8,25 euro
Steunabo: 24,79 euro
oplage: 1500 ex.

De redactie is *niet* verantwoordelijk
voor publicaties van het BSG, V.O.,
Dienst Cultuur, lezersbrieven,
opiniebijdragen en standpunten.

WIE SCHRIJFT DIE BLIJFT

Liggen bij u nog enkele teksten
onder het stof? Of hebt u geen
weet met uw schrijfwoede?
Gedichten, proza, foto's in
overvloed?

Misschien wil je wel schrijven
over verschillende activiteiten,
het politieke reilen en zeilen aan
de VUB, de Sociale Raad of de
Raad van Bestuur? Doen onze
studenten vertegenwoordigers
het wel goed? Misschien wil je
hen wel prangende vragen
stellen? Of is Vlaanderen,
België en Europa meer je ding?

Kom gerust eens langs of
neem contact op met de
redactie (moecial@vuh.ac.be)
of kom langs het
redactielokaal De pagina's
van De Moeial staan open
voor iedereen!

Recht van antwoord

Beste mensen,

Zoals ik reeds herhaaldelijk aan de redactie van de Moeial gemeld heb, respecteer ik volledig hun redactionele vrijheid en interpretere die zeer ruim, zodat ik alleen meld wanneer er feitelijke, onomstotelijk bewijsbare, onjuistheden geschreven worden. Daartegenover heeft de redactie van de Moeial toegezegd deze fouten te zullen rechtzetten. Ik hoop dat U hen hierin zult volgen, want in uw artikelje "Forum: Huisvesting" (zie vorig vorig nummer van De Moeial, nvdr.) staan minstens twee van zulke onjuistheden.

De eerste betreft de gelden (5 miljoen euro) die vanuit het rectoraat voor renovatiewerken aan de studentenhuizen ter beschikking worden gesteld. Deze som is vrijgekomen louter en alleen omdat de Minister aan de VUB een gelijkaardige som heeft toegezegd ter gedeeltelijke compensatie voor de kosten voortvloeiend uit het gedwongen vertrek uit Rode wegens communautaire beslissingen. Het is dus een absoluut 100% pure tegemoetkoming van de academische overheid aan de sociale sector studenten, die voor geen eurocent voortvloeit uit de inschrijvingsgelden. Ik denk dat U twee dossiers door elkaar haalt.

De tweede betreft de belasting op de tweede verblijfplaatsen. De belasting op de tweede verblijfplaatsen is een gemeentelijke aangelegenheid. In Etterbeek, in tegenstelling tot de situatie in Jette, is de eigenaar (de VUB dus) NIET SOLIDAIR

AANSPRAKELIJK voor de betaling van de belasting. Dit impliceert dat de VUB de belasting NIET KAN BETALEN i.p.v. de studenten en evenmin kan optreden in rechte (d.w.z. een rechtzaak aanspannen) bij gebrek aan belang. De rector en ikzelf hebben dit dossier belangrijk genoeg geacht om persoonlijk hierover een onderhoud aan te vragen aan burgemeester De Wolf die ons dit ook heeft toegestaan. Het gesprek dat heeft plaatsgevonden heeft het best mogelijk resultaat opgeleverd. Vanaf het academiejaar 2003-2004 zal de gemeente Etterbeek geen taks op de tweede verblijfplaats meer innen voor studentenverblijven. Daartegenover hadden wij toegezegd dat wij, de VUB, zouden instaan voor de betaling voor dit academiejaar. Dit was mogelijk omdat alle bewoners een bericht ontvangen hadden van dhr. Reuter om hun brief in te leveren op de Dienst Huisvesting. Door uw foute en onbezonnen voorstelling van de feiten en uw oproep om de brieven bij het oude papier te gooien brengt U ons in discrediet bij de burgemeester en durft ik niet meer garant staan dat de overeenkomst doorgaat.

Jim Van Leemput
Algemeen Directeur
Vrije Universiteit Brussel

Recensie

Catch Me If You Can

Door: Sven De Schutter
(c) 2003, K.U.T-Site
www.kutsite.com

Steven Spielberg verlaat na twee zwaarwichtige projecten even de duistere sci-fi-paden om met een heel andere film op de proppen te komen. 'Catch Me If You Can', is na 'Artificial Intelligence' (2001) en 'Minority Report' (2002) een verrassend contrast: een lichtvoetige, sprankelende film die als een ode aan de misleiding mag beschouwd worden.

Het amusante scenario van deze crowdpleaser is gebaseerd op het leven van Frank Abagnale, Jr., de jongste persoon die ooit op de FBI-lijst van meest gezochte misdadigers voorkwam. Abagnale blufte zich immers door het leven als piloot, advocaat en dokter, zonder ook maar één diploma of kennis van zaken. Veel ernstiger nam men echter het feit dat Abagnale door de jaren heen tientallen banken oplichtte door het vervalsen van cheques. Vier jaar lang maakte het FBI jacht op hem.

De avonturen van deze sjoemelaar bieden inderdaad genoeg stof om er een spitsvondige en amusante film van te maken. De jaren '60, het tijdperk waarin Abagnale succes boekte met zijn oplichterij, kenmerken zich grotendeels door een blind vertrouwen in de toekomst en het geloof dat binnen afzienbare tijd elke Amerikaan een welstellende burger zou zijn. Geen wonder dat haast iedereen probleemloos kon te kakken gezet worden.

Met het scenario zit het dus snor. Spielberg kan aan de slag met een vernuftig en redelijk geloofwaardig vertelsel, dat een perfecte combinatie van dramatiek en humor biedt. Onder Abagnale's charme zat immers een te snel volwassen geworden tiener die gebukt gaat onder de breuk tussen zijn ouders. Spielberg kan weliswaar het sentiment niet vermijden (wat had u verwacht?), maar de schade blijft beperkt. We vinden eveneens vertrouwde thema's uit zijn oeuvre terug in 'Catch Me If You Can', zoals gezinsgeluk, vader-en-zoonrelaties, en gekwetste heldhaftigheid. Wat de stijl van de film betreft, moeten we vaststellen dat Spielberg nog altijd een visionair erg sterke cineast is. 'Catch Me If You Can' opent met een wervelende begingeneriek, en blijft meer dan twee uur lang eervol verwijzen naar de typische jaren '60-Hollywood-films. Dat doet hij met evenveel zwier en flair als pakweg 'Ocean's Eleven', maar onder deze kleurrijke verpakking zit wél een echt verhaal. Gevuld met talloze

visuele trucjes en sublieme beeldvoeringen, is 'Catch Me If You Can' het zoveelste bewijs van Spielberg's grootmeesterschap en veelzijdigheid. Dat vaste componist John Williams na enkele jaren coma (zijn scores voor Spielberg's vorige films waren dodelijk banaal) eindelijk weer op één lijn komt te zitten met de regisseur, is eveneens een grote meevaller. Het levendig deuntje dat de film illustreert, is een voltreffer.

In Leonardo DiCaprio vond Spielberg bovendien een perfecte partner-in-crime. De gladdie Hollywood-ster bewees in het verleden al aardig te kunnen acteren, maar hier gaat hij pas echt voluit. Zonder enige moeite geloofwaardig als zowel zestien- als twintigjarige (de man is in werkelijkheid bijna dertig!), weet hij het publiek moeiteloos om zijn vinger te wenden. Niet alleen liggen zijn jeugdige uiterlijk en zijn natuurlijke charme aan de basis hiervan, de posterboy is over de hele lijn sensationeel en overtuigend als de gewiekste, maar goedhartige Abagnale. Een eventuele Oscarnominatie zou verdiend zijn.

Daartegenover plaatst Spielberg ouwe getrouwe Tom Hanks, als Carl Hanratty, de FBI-agent die vier jaar van zijn leven spendeerde aan het opsporen van de bedrieger. Zijn ietwat kleurloze, en uit vorige vertolkingen gerecycleerde personage verdwijnt in het niet als de grote Christopher Walken in beeld verschijnt. Als Abagnale, Sr., een man die zijn leven ziet uit elkaar vallen maar toch zijn waardigheid tracht te bewaren, levert deze monumentale acteur een zoveelste topprestatie. De ongewone, maar schitterende casting wordt vervolledigd door Franse ster Nathalie Baye, nieuwkomer Amy Adams en nog een andere vergeeten klasse-acteur, Martin Sheen.

Spielberg's nieuwste is dus een schot in de roos. Heel wat minder persoonlijk dan zijn vorige

projecten, maar onmiskenbaar toptentertainment zoals alleen Hollywood dat kan. Een zuivere popcornfilm, fleurig, licht en energiek, die zichzelf ondanks de te nadrukkelijke dramatische elementen, niet al te ernstig neemt. Een uitermate genietbare film!

'Catch Me If You Can'
Steven Spielberg, 2002, 2u21min
Met Leonardo DiCaprio, Tom Hanks, Christopher Walken, Amy Adams, Martin Sheen, Nathalie Baye, Jennifer Garner

Recensie

La Fleur du Mal

Regie: Claude Chabrol
Met: Nathalie Baye, Benoît Magimel, Suzanne Flon, Bernard Le Coq, Thomas Chabrol
Release: 29 Februari 2003

Door: Jan Sulmont
(c) 2003, K.U.T-Site
www.kutsite.com

November 2002 had de Leuvense Cinema Zed een special, 'nouvelle nouvelle vague' geheten. Bij die huidige vormvernieuers werden dan bijvoorbeeld 'Irma Vep' en 'Trouble Every Day' gescreend. Lovenswaardig, dat zeker. Maar laten we niet vergeten dat enkele van de belangrijkste epigonen van de 'French New Wave' in de late herfst van hun leven nog schitterend werk afleveren. Agnès Varda scheert hoge toppen met haar laatste twee documentaires, Rohmer verfilmt tableaux vivants.

Claude Chabrol is misschien nog de meest actieve van hen allen.

Voor 'La fleur du mal' ging hij - zoals je uit de titel zou kunnen afleiden - niet te rade bij Baudelaire, maar bij scenarioschrijfster Caroline Eliacheff. Zij pende ook Chabrols 'La Cérémonie' en in 2001 nog zijn 'Merci pour le chocolat', beiden met een schitterende Isabelle Huppert. Net zoals in die twee prenten krijgen we een verstikkend-coherente kijk op de psychologische mechanismen binnen een bourgeois familie. Dit keer verhuizen we naar de streek rond Bordeaux.

Nathalie Baye (Catch me if you can, Une liaison pornographique) neemt er als Anne Charpin-Vasseur deel aan de lokale verkiezingen. Haar tweede man, een overspelige apotheker, heeft daar enkel minachting voor en laat dat duidelijk merken. Als diens zoon (Benoît Magimel, Hupperts leerling in La Pianiste) na een vierjarig verblijf in de States thuis terugkeert, komen de spanningen uit het verleden weer boven.

In dat huis wonen de twee mannen met de would-be politica, haar psychologie studerende dochter en haar oude tante Line. De twee families zijn sterk verbonden. De apotheker is de broer van Annes eerste man. Hun beider eega's kwamen om in een mysterieus auto-ongeval. Tante

Line van haar kant is lang geleden beschuldigd van de moord op haar collaborerende vader, maar is vrijgesproken.

Enkele weken voor de verkiezingen worden de moorden en de intelligente sfeer van de families in een anonieme brief over het hele dorp verspreid. Wie stuurde die brief, zo vragen we ons af. En wie was het lijk dat Chabrol tijdens de openingscredits in één van de kamers toonde? Welke geheimen heeft tante Line (een fantastische Suzanne Flon) in haar oude hersenpan? Chabrol maakt de schuldvraag transgeneratieel.

Het fantastische aan deze film is de meticuleuse kijk op een bepaalde bevolkingsgroep (let op de allerlaatste zin die in de film wordt uitgesproken) en meteen op het hele leven. "Tu verras. Il n'y a pas de temps. Le présent est perpétuel", weet tante Line. Het gaat hier dan ook meer om een karakterstudie dan om een thriller. De spanningsboog staat niet altijd bol, maar dat doet er helemaal niet toe. Net zoals in 'Merci pour le chocolat' of 'La Cérémonie' weet je min of meer wat er te gebeuren staat. Maar waar dat theoretisch een nadeel zou kunnen zijn, maakt het hier net de sterkte van het geheel uit. De personages zijn erg sterk uitgekend en worden schitterend vertolkt. Vader apotheker bijvoorbeeld is exact de sleazy bastard die we in Etienne Schouppe vermoeden. De visuele toevoegingen van Chabrol, een ware meester in de motion picture, zorgen dat je gefascineerd blijft kijken.

Bent u geïnteresseerd in andere activiteiten van de K.U.T-site?
Neem eens een kijkje op hun website (www.kutsite.com).
Alle filmfans met een kritische geest zijn welkom.

Geruchten en Gedachten, waarvan niet bewezen is dat ze niet waar zijn !

Het gebod der Geboden

Onlangs iets leuk gehoord op de radio. Blijkt dat de Hollandse Rooms-Katholieke Kerk stug op zoek is naar een Elfde Gebod. De tien andere zijn een beetje ouderwets. Die celibataire kerels met hun grappige hoedjes hebben dus na ruwweg 2000 jaar ontdekt dat hun dogma's niet meer van deze tijd zijn. *Finally, they've seen the light!*

Een gebod dat in elk geval niet als elfde mag dienen: "Gij zult semesterialisering doorvoeren". Man, man, vraag me af met welk stuk in de voeten de Hoge Heren des Universitatis dit beleidsakkoord hebben ondertekend. Officieel zijn er schitterende examenresultaten uit de bus gekomen, officieuze bronnen noemen het semestersysteem een ramp. Weet dat Van Camp officieel is en de studenten officieus... De peilloze kloof tussen academische overheid en studenten wordt bij deze plechtig gelabeld als onoverbrugbaar. Zal hun een worst wezen. Links lullen en rechts zakken vullen.

Laten wij alvast het gebod der Geboden neerpennen. "Gij zult stevige en onwrikbare tafels in het KK installeren". U kent het wel, vooraleer u één pint hebt leeggedronken zijn er zes van de tafelrand gekanteld. Gisteren werd een man in een zwerierende ambulance afgevoerd omdat hij beweerde dat de tafel hem aanviel. Welnu, zover wil ik niet gaan, maar als een tafel avances begint te maken knap ik ook wel af. De letterlijke benadering van een plank in uw broek.

En ja hoor, een nieuw jaar is begonnen en zodoende begint dus een nieuwe Sociale Raad aan een nieuw mandaat. Onze nieuwe SoR-voorzitter is Jimmy Baes. Bij velen ook gekend als de ex-voorzitter van het BSG die al heel wat functies op zijn palmares heeft staan.

Een man dus die de pint van de patatten weet te scheiden. Anders dan de vorige SoR-voorzitters die door hun kontlikkerij hun scheten niet van hun ademgeur konden onderscheiden.

Eigenlijk best wel begrijpelijk dat Jimmy zijn BSG-sjerp ruilt voor die van de SoR. De vraag of dat meer lovenswaardig is, laat ik over aan uw onbescheiden mening. Maar het gaat erom dat de laatste tijd meer vertier en decadentie te vinden valt in een plaatselijk bejaardentehuis dan in de BSG-zaal. Waar is de tijd dat het Darwinisme alom aanwezig was onder de steunbalken van onze fuifunker? Verdikke, National Geographic stond zelfs op het punt er een camera te installeren en een documentaire over "The Beast and the Breast" in te blikken! Vandaag is de BSG-zaal een oord voor mensschuwe wezens, waar sporadisch een vos binnen huppelt. En onder de bar huist een ganse pygmee-familie.

Nu ik er aan denk, het intieme gezelschap van 'Boer Plato' zoekt nog steeds een leegstaand lokaal om rustig en ongestoord te kunnen filosoferen over de zaken des levens. Wel, wel, bestaat er nu niet al een gebod dat zegt: "Gij zult de behoeftigen helpen"? Alé ja, iets dat daar op lijkt toch? Indien Mozes niet met deze regel van de berg kwam struikelen, dan zou het een elfde gebod moeten worden. Nu ja, een gebod voor het BSG misschien? Beter lichtschuw en doofstom volk in uw

huis, dan geen volk, hé.

Volgens waarzegsters gaat België een zware periode tegemoet. Hoezo zwaar? Louis Michel mag dan wel geen pluimgewicht zijn, maar kom, laten we die arme man toch wat respijt. Ieder heeft immers zijn eigen buitensporige elfde gebod. Met welke zou Michel zijn handelingen dan coördineren? "Gij zult tien keer dag uw pens in de lucht heffen om uw jongeheer de nodige portie verse lucht te bieden?"

En het is inderdaad uitgemolken, afgezaagd, main-stream en pseudo-intellectueel, maar we kunnen er niet omheen. In elke zogenaamde column móet men vandaag wel een paragraaf

aan Bush en de drie kleine biggetjes wijden. En omdat we zo'n klein biggetje zijn, zou het inderdaad wel eens kunnen dat België een zware periode tegemoet gaat. We worden in de Amerikaanse media zelfs bespiegeld als een "Mini-Me hielelikkerje". Laten we toch maar niet te hoog van de toren blazen. Van boze wolven zoals Bush, die nog steeds denken dat het lichtje in de koelkast 's nachts wordt meegenomen door de lichtkabouters, hoeft men immers niks te vrezen. Die man wil een natie besturen en kan zelfs z'n eigen dochter niet verplichten haar benen dicht te houden. Man, dat mens is zelfs nog labiel dan de schamele erectie van haar pa. Een citaat van *Mista Bush*: "Jammer toch dat dit een

democratie is; een dictatuur is immers veel makkelijker te regeren." *Jep*, en in de verte blaft een hond.

Och ja, bijna vergeten; dit jaar is het exact twintig jaar geleden dat de allereerste editie van *De Moeial* het levenslicht zag. En wat een mooi kindje het was! De scherpzinnigheid en het subjectief intellectualisme straalde onmiddellijk uit de zwart-witte pagina's. En zie, vandaag staan we er nog. Hm, bruist hier geen gepast elfde gebod naar boven? Misschien iets om sommigen aan te herinneren? "Gij zult de armen leren lezen en weten dat het slechts woorden zijn dat ge leest". Aiaiai, wat een zin. Moet wat meer slapen, denk ik.

Jock

De rode stropdas

Een donkerblauwe Saab ZLH 523 kwam al schuivend over de kiezels tot stilstand. Een gelakte schoen landde op het door ochtenddauw bevochtigde grint van de parking, en werd al snel gevolgd door diens symmetrische tweeling.

De keurig gestripte Versace-broek, voorzien van een lijnrechte, gedistingueerde middenvouw, werd door middel van een siddering losjes over de schoenen gebracht. De hemdskraag werd met millimeterprecisie in positie gebracht door een overigens spastisch aandoende nekbevinging.

Even daarna vlogen de schoenen door middel van een wonderbaarlijke samenwerking beurtelings in een niet door hen gekozen richting.

De zich in een roetsbaan wanende manchetknopen amuseerden zich kostelijk. In schril contrast hiermede, jammerde de

onderbroek uit het diepst van haar hart:

"Waarom ik, en niet een ander? De plakkerige zwetrigheid van de bilspleet waarin ik spijtig genoeg telkens verzeil, valt nog best te verdragen. Het is de niet te harden stank die eruit voortspruit, die me mateloos irriteert!"

Maar de rest van de in een door het kinetische festijn opgewekte roes verkerende merkklodij besteedde weinig aandacht aan de klachten van de onderbroek.

Na een korte reis in een lift en een aantal stappen door een met tapijt bekleedde gang, bevonden de merkklodij en het lichaam dat ze omwikkelden zich in een luxueus, ovaalvormig bureau.

De broek voelde zich in haar nopjes in de zwartlederen bureaustoel. Op de chronische flatulentie van de eigenaar na, leden zowel de broek als de onderbroek een vrij bekoorlijk levenje.

Gedurende de hele dag was het lichaam in de weer met het overtuigen van mensen om bepaalde individuen weg te stemmen uit bepaalde politieke organen. Opeens begon de rode das haar eigenaar te wurgen. Ze trok zich steeds strakker rond diens nek. De onderbroek kloeg luidkeels:

"Hé wat doe je nu? Ik word zeiknat van de zeik!"
"Sorry, onderbroek. Orders van de partij."
"Partij, partij? Welke partij?"
"Ha, de rode natuurlijk, wat dacht je?"
"De RODE? Wat waren al die BLAUWE pikken dan?"

Hugh Huffer

Interview Absynthe Minded Quartet

Vorig jaar amper een feit, nu reeds in het voorprogramma van "Spinvis" en "Zita Swoon". En alhoewel ze nog relatief onbekend zijn in ons Vlaamse landje, beschikken ze reeds over een gastenboek om U tegen te zeggen. Deze zomer zijn ze te bezichtigen op menig festival. **Absynthe Minded Quartet**, het nieuwe gentse aanstormende talent aan het Vlaamse rock firmament. En op 6 maart brengen ze een optreden voor u in het **KK**. Om voor te zijn op de geruchtenmolen en de recensies, bezorgen wij u reeds een interview met frontman Bert Ostyn.

Hoe is het allemaal begonnen?

"Absynthe Minded" was in den beginne alleen mezelf. Ik maakte gewoon wat liedjes op mijn kamer en zette die dan zelf op cd. Het derde demo'd'tje vonden de mensen in mijn omgeving wel o.k. Het was toen dat ik met de gedachte speelde om rond dat cd'tje een "band" samen te stellen. Ik zocht wat muzikanten bij elkaar, en Absynthe Minded Quartet (AMQ) was een feit.

Met muziek in het algemeen ben ik nog maar 3 jaar serieus bezig. Daarvoor schreef ik ook wel al liedjes, maar het was toen allemaal nog niet echt duidelijk wat ik deed en of het al dan niet goed was.

AMQ is jou project, wil dit dan zeggen dat de andere groepsleden geen inspraak hebben in het op poten zetten van de nummers?

Nee hoor, totaal niet. Het is wel mijn project, maar het is evenzeer een band, een groep. Tot nu toe schreef ik wel het merendeel van de liedjes zelf. Deze stel ik dan voor aan de groep en dan zoeken we er samen een goei arrangement voor.

Veel singer/songwriters schrijven uit "een frustratie". Ben jij er zo een?

Totaal niet. Ik ben niet echt een gefrustreerde mens. Ik ga mezelf niet zo vlug laten opvretten door iets, of mij iets te hard aantrekken zodat ik mij er echt slecht door ga voelen.

De problematiek die je bezingt is nogal herkenbaar voor de jeugd in de middelgrote tot grotere steden. Doe je dat bewust?

Het feit dat ik in Gent woon, en zelf nog wel jeugd ben, kan daar wel wat mee te maken hebben, maar om nu te zeggen dat ik dat bewust doe...nee hoor. Ik schrijf gewoon over dingen die in mijn omgeving gebeuren. Soms vind ik het beter om mijn mening te verwerken in een song in plaats van er

bijvoorbeeld de persoon in kwestie mee lastig te vallen.

In de muziek die jullie maken zit wat rock, pop, jazz, klezmer (up-tempo joodse muziek), salsa, country & blues... vanwaar die diversiteit?

Dat komt vooral omdat we allemaal naar zeer verschillende muziek luisteren. Daarnaast spelen we elk afzonderlijk ook nog bij andere groepen en projecten die qua genre en stijl ongelofelijk uiteen lopen. En dat sluipt gewoon in de muziek die we met AMQ maken.

Is er iets aan de band waarvan je vindt dat het wel nog beter kan?

Het kan altijd beter. Nu zullen er ook wel een paar dingen tekort zijn denk ik. O.a. wat maturiteit bijvoorbeeld. Daar bedoel ik dan vooral het "op het podium leven" mee. Ook de nummers kunnen volgens mij nog beter.

And how 'bout the future?

Deze zomer zouden we graag goed materiaal huren, ons ergens voor een paar weken nestelen en een serieus goeie plaat maken. En hoewel ik zelf bijna "gediplomeerd" producer ben, is het wel beter om een producer van buiten de groep onder de arm te nemen. Die kan dan het opnameproces wat in goeie banen leiden en ons directe feedback geven.

Wat vind jij van het voorstel van "Spirit" om de mp3 problematiek te bestrijden?

Ik denk niet dat het duurder maken van lege cd's en het ietsje goedkoper maken van afgewerkte cd's een oplossing is. Laten we beginnen met de BTW op muziek (21%) eerst wat naar beneden te halen. Het internet heeft ook zo z'n voordelen. Veel meer mensen hebben veel makkelijker toegang tot een "staaltje" van de muziek die je maakt.

En als het puntje bij het paaltje komt zou ik er niet echt verlegen om zitten om wat meer live op te treden. Misschien is het wat meer in eigen beheer- of op kleinere labels uitbrengen ook wel een deel van de oplossing.

Wat is jouw "get laid music" bij uitstek?

Het liefst van al gewoon geen muziek. Als het dan toch echt moet...wat soul tijdens het voorspel. Als het maar geen AC DC is...

Can pop music change the world?

Muziek is wel heel belangrijk, vooral dan voor de jeugd. Maar om nu te zeggen dat popmuziek echt de wereld kan veranderen, dat weet ik niet. Hoewel...het schijnt dat Britney Spears wel nog goed verkoopt in het midden oosten (lacht).

Absynthe Minded Quartet 6 maart **KK**, meer info: www.absyntheminded.be

On the road

In onze reeks 'On the Road' volgt **Cemil Belek** stapsgewijs (aankomst, verblijf en terugkeer) de ervaringen van studenten die naar het buitenland trekken. Wij, heren van De Moeial, volgden **Thu Dang Kim**. Ze is laatstejaarsstudente Pedagogie en liep recent stage in Vietnam. Ze schrijft nu over haar terugkomst in België na 4 maand in Vietnam te hebben vertoefd.

Terug in België

Terugkeren na 3 maanden Vietnam vraagt wel enige aanpassing. Maar als ik nu terugkijk op de drie maanden, vond ik het echt een superervaring: het werk, de mensen, het landschap...alles is echt enorm megevallen. Eigenlijk veel beter dan ik me had durven inbeelden. Bij mijn eerste reis naar Vietnam onderging ik echt een cultuurschock. Ik was er ook onvoorbereid naartoe gegaan en had het in het begin ook moeilijk om me aan te passen, al was het toen maar voor drie weken dat ik er was. Ik had toen ook geen idee wat ik me van

"Je kwam in een wereld terecht waar al de evidenties wegvielen."

Vietnam moest voorstellen. Maar nu had ik een beter beeld van het land en de cultuur waardoor ik me veel sneller en beter kon aanpassen. Ook het feit dat ik nu een paar Vietnamese vrienden had zal daar zeker toe hebben bijgedragen. Na een tijdje als ik Hanoi zelf en enkele inwoners wat beter begon te kennen, voelde ik me er echt thuis. Ik ben ondertussen een maand terug in België en ik moet eerlijk toegeven dat ik Vietnam wel een beetje mis. Met een aantal mensen mail ik nog, maar het blijft toch een wereld van verschil. Als je in het buitenland bent (en dan zeker in een ontwikkelingsland) leer je echt een aantal zaken relativeren. Ergens verruimt het ook je visie. Je bent immers in een land waar alles wat wij als evidentie beschouwen, daar niet als vanzelfsprekend wordt beschouwd. Je weet zo'n dingen wel, maar beseft het pas ten volle als je er echt middenin zit. Ik denk wel dat ik veel heb bijgeleerd tijdens mijn verblijf in Vietnam. Je komt in een wereld terecht waar al de evidenties wegvallen. Ook ben ik blij dat ik er toch een aantal vrienden heb aan overgehouden. Het weggaan na drie maanden was dan ook niet zo fijn, wetende dat de kans dat je die mensen terugziet niet zo groot is. Natuurlijk was ik blij om terug in België te zijn en al mijn vrienden en familie terug te zien. Maar het viel me op dat er in die drie maanden Vietnam eigenlijk bijzonder weinig was veranderd hier. Dat is echt verschillend met Vietnam: elke dag was er wel iets dat gebeurde. In België is alles meer routinematig geworden en je kent het reilen en zeilen van het leven hier, dat maakt Vietnam natuurlijk extra boeiend omdat ik daar veel minder van afwist. Voor mij was het natuurlijk ook een enorme ervaring om de Vietnamese cultuur beter te leren kennen, aangezien ikzelf van Vietnamese oorsprong ben maar er eigenlijk niet veel van afweet. Ik heb echt meer inzicht en respect gekregen voor Vietnam wetende wat ze allemaal hebben meegemaakt. Ik kan alleen maar besluiten dat een tijdje in het buitenland studeren of werken een bijzonder rijke ervaring is.

Thu Dang Kim

L.s.m. Cemil Belek

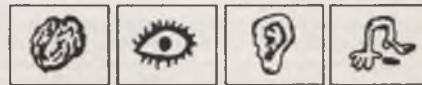
In het volgende nummer van De Moeial is Sara Deschuyffeleer aan de beurt. Zij is momenteel begonnen aan haar 3 maand durende stage als Psychologe in een Mexicaanse dovenschool.

naar bewijzing for Columbia van Michael Moore

de cultuurkrant

trefcentrum Y' - dienst cultuur 02 629.23.25 cultuur@vub.ac.be

VRIJ PODIUM // KULTURKAFFEE

Onbekend is onbemind

Een gezegde dat in het Kulturkaffee niet van toepassing is. Naar goede traditie blijven we tweewekelijks op maandagavond een vrij podium organiseren. Concerten, toneel, poëzie, acrobatie,... alles is mogelijk. Verborgene talenten op ons podium die we aan een enthousiast publiek wensen voor te stellen.

Deze maandagavonden in het Kulturkaffee hebben zo een aantrekkingskracht dat de drie avonden reeds volzet zijn.

10 maart Rik Baeten Trio, Duo Kim Van Weyenberg & Mr Mama

24 maart Sides, Leaf & Lickety-split

maandag 10 & 24 maart 2003, 21u, gratis

CONCERT & TENTOONSTELLING // KULTURKAFFEE & GALERY'

BLAUWE GALM

Receptie en creatie: een wisselwerking tussen muziek en schilderkunst

Schilderijen zijn paradijzen van onverstoorebare stilte. Muziek is de hemel van orzichtbaarheden. Een kunstwerk is echter nooit een ding op zich. Het is de impuls van een proces dat pas eindigt bij de toeschouwer of de luisteraar. Als een muzikant schilderij bekijkt, hoort hij klanken; en als een schilder naar muziek luistert, ziet hij beelden. De eerste draad van dit project begint bij een groot blauw schilderij van Helène Keil dat lange tijd in de woonkamer van Boudewijn Buckinx hangt, en waar hij bij de steeds wisselende indruk die het schilderij maakt, geluiden hoort. Deze componeerde hij uit voor een praktisch haalbare bezetting. Bij deze compositie zag de schilder beelden die zij op doek zette. Op dat doek werd een nieuwe compositie gemaakt, en zo gaat de keten door. De tweede draad begint bij de CD met werken van Boudewijn Buckinx, waar Helène Keil op schilderde, dat werd weer een compositie, die nieuwe compositie een nieuw schilderij en weer een keten kwam op gang.

Als creatief proces een project dat voor beiden een avontuur was zonder gekend eindresultaat, als receptief gebeuren een wandeltocht door het landschap waar twee dromen in mekaar verweven geraakten.

Woensdag 12 maart: uitvoering van de compositie van Boudewijn Buckinx

Aansluitend vernissage tentoonstelling met werk van Helène Keil.

Schilderijen: Helène Keil
Muziek: Boudewijn Buckinx
Berid: Lode Casparyer/ Juul Voets
Uitvoering: Het Raekhaminor Trio (Manara Ignatienco, Peter Heitremans, Olegari Sinalaki) mmv atviciat

concert: woensdag 12 maart 2003, 20u, kulturkaffee

tentoonstelling: woensdag 12 maart tot 29 maart 2003, iedere werkdag van 11.30u tot 17u, Galery'

CONCERT // KULTURKAFFEE

Studio Pagol (B)

Studio Pagol is een collectief van muzikanten die dezelfde muzikale dromen delen. Twee stichtende leden van wijlen "Largo" (Boulon en Marc Van Eyck) hebben voor hun nieuwste etno-dance-trance project niet alleen uit de Magrebijsche wereld inspiratie geput maar ook uit het Indisch subcontinent. De vocale spijfiguur is Laila Amezian, zangeres en danseres uit Brussel met Marokkaanse roots. Het ritme is ijzersterk en groovent. Voor hun CD konden ze rekenen op Madiha Fegugui, John Litton Bardi, Renaud Houken, Pierre Vervloesem, Jeremy Trossat en Thierry Monderaens. Enkel onder hen komen speciaal de Pagolkern vervoegen voor het KK-optreden. "Zeer dansbaar, zeer "global" en zeer, euh, brussels" (BSBbis progamma: De Beurskrant) "de revelatie van de avond" (De Morgen)

dj: Serendipity
Marc Van Eyck: zang, percussie en multi-instrumentalist
Philip Boulon: sax, accordeon en multi-instrumentalist
Laila Amezian: zang

<http://www.studopagol.com>

donderdag 13 maart 2003, 22u, gratis

FILM // KULTURKAFFEE

FANTASTIKA!

De onstuitbare opgang van de digitale beeldtechnologie zorgde ervoor dat alles wat op filmpeil gedraaid was en in archieven verborgen zat nu eindelijk het grote publiek bereikt. Zo ook de films van achter het voormalige ijzeren gordijn. De maatschappij RUSCICO lanceerde het project "Anthologie van de Russische Cinema" waarbij een honderdtal films in hun volle glorie worden hersteld en op dvd gezet. De oogst is even buitengewoon als verscheiden: naast klassiekers van bekende grootmeesters als Tarkovski en Eisenstein, vindt men er zeldzame pareltjes en films terug die men zo niet direct kan verzoenen met het beeld dat het Westen zich van moedertje Rusland en vaderlijke Stalin vormde. Blijkt dat een revolutionair, planeconomisch en collectivistisch staatsbestel de fantasie niet helemaal aan banden kon leggen. Zo werden de sovhozen en kolchozen, de datsja's en de Goelag bij wijlen bevolkt door heksen en demonen, onderwaterwezers en dolgedraaide wetenschappers. Enkele schoolvoorbeeld van deze Sovjetrussische fantastiek en SF, zijn in het kader van het Festival van de Fantastische Film, voor het eerst in België te zien.

maa 17, din 18 en woe 19 maart, 21u, gratis

CONCERT // KULTURKAFFEE

FRITZ LANG: METROPOLIS (1926)

Live-muziek door FREE 'SIC KWARTET

"Metropolis" (1926) van Fritz Lang, een van de allereerste science-fiction films, geldt nog steeds als een hoogtepunt uit de westerse filmgeschiedenis. Zonder dit visueel verbluffende meesterwerk zouden "Blade Runner", "Batman" of "Star Wars" ondenkbaar zijn geweest. Bovendien is "Metropolis" ook een prachtig document van zijn epoque. Het vertelt in de Duits-expressionistische stijl van het Interbellum, niet alleen over de onderdrukking van de arbeider, de toenemende macht van de Machine en de technologische ontwikkeling van het leven, maar alludeert ook op de opkomst van Hitler, en kondigt zelfs de wereldbrand van '40-45 en de "endlösung" aan. Dit alles doorweven met talloze bijbelse referenties.

Hoewel door Lang geen muziek werd voorzien bij "Metropolis", bestaan er talloze soundtracks voor deze film. Het "Free 'Sic Kwartet", in 2001 reeds te gast op het Festival van de Fantastische Film met "Nosferatu", combineert vrije improvisatie met een op voorhand uitgedachte overkoepelende muzikale structuur, die niet het anekdotische van het verhaal, maar de grote psychologische verhaallijn benadrukt. Hierdoor wil het kwartet de impact van de film op de kijker maximaliseren.

Dj: Our man from brussels

Stefan Prins: piano & objects
Nicolas Rombouts: contrabas
Thomas Odbrechts: alt sax
Joachim Deville: trompet

donderdag 20 maart 2003, 22u, gratis

TENTOONSTELLING // ERASMUSHOGESCHOOL & TANDHEELKUNDIG INSTITUUT JETTE

Pierre Vlerick en Kunstuitgaven VUB

Vorige maand kon u de werken van Pierre Vlerick en de Kunstuitgaven van de Vrije Universiteit Brussel reeds bewonderen in respectievelijk de Agora van de VUB en de Erasmushogeschool op de campus Jette. Voor diegenen die dit echter gemist hebben: niet getreurd, want wegens groot succes worden beide tentoonstellingen verlengd! De werken van Pierre Vlerick kan u gaan bezichtigen in het Tandheelkundig Instituut VUB campus Jette, en de Kunstuitgaven blijven gewoon hangen waar ze hangen (we willen niet te moeilijk doen). Bij deze willen we u er ook aan herinneren dat al deze werken te koop zijn aan bijzonder democratische prijzen. Noem het gerust een kleine, maar waardevolle investering.

Voor meer info kan u terecht bij de Dienst Cultuur VUB, Pleinlaan 2, 1050 Brussel
tel. 02 629 23 25, fax 02 629 23 37
e-mail: cultuur@vub.ac.be

tot 21 maart 2003, iedere werkdag van 9u tot 17u

<http://www.vub.ac.be/cultuur>

CONCERT // KULTURKAFFEE

Suman Sarkar en Partha Bose (Indië)

Twee Indische muzikanten uit Calcutta, met ongewoon hoge kwaliteiten, die regelmatig naar Europa reizen om muziekles te geven aan muzikanten die zich in tabla en sitar willen vervolmaken.

Suman Sarkar komt uit een muzikale familie. Zijn vader, die zanger, leraar en tablaspeler was, introduceerde hem al zeer jong in de muziek. In 1995 kreeg hij de kans om in Duitsland zijn CD "Himmel und Erde" uit te geven. Met dit visitekaartje kon hij regelmatig concerten in Europa.

Op "Heaven on Earth", zijn laatste CD, werkte hij met jazzmuzikanten en dit bracht een verrassende sound in zijn muziek. Samen met Partha Bose die, in de voetsporen van Ravi Shankar, een rijzende sitarster aan het worden is in India, brengt hij een meer dan bijzonder concert voor het KK.

DJ: Base tune crew

(rise and shine)

Suman Sarkar: tabla

Partha Bose: sitar

<http://www.groovins.com/suman-sarkar.html>

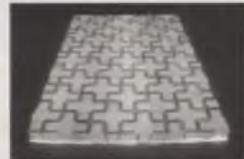
donderdag 27 maart 2003, 22u, gratis

TENTOONSTELLING // GALERY'

What about perfection?

Hilde Fauconnier

"Het vierkant en de cirkel zijn eeuwenoude geometrische figuren met een grote symbolische waarde. Dit zowel in traditionele culturen, in de alchemie, in onze westerse architectuur als in de utopische architectuur en literatuur. In al deze verschijningsvormen staan het vierkant en de cirkel voor de ultieme orde of het sublieme. Tegelijkertijd zien we deze twee figuren voortdurend opduiken in dagdagelijkse voorwerpen zoals in stenen vloeren, vensters, tafels voor twee personen, e.a. Maar even merkwaardig is dat deze vormen niet louter op mathematische wijze geconstrueerd kunnen worden: als we er de alchemistische tekeningen en recenter de bekende tekening van Leonardo da Vinci erop naslagen, leren we dat ons menselijk lichaam perfect in deze vormen past. Sterker nog: als je het middelpunt van de cirkel opzoekt, dan kom je bij de navel uit; het middelpunt van het vierkant is de penis of de vagina. In mijn werk, werk ik momenteel met deze twee figuren om tot nieuwe inzichten, nieuwe verbanden omtrent het bovenstaande te komen. In dit proces word ik ook geconfronteerd met de problematiek van mijn gebrekkige motoriek waardoor ik niet in staat ben om een perfecte kubus of een perfecte cirkel te maken."

Vernissage: woensdag 2 april 2003, 19u, Galery'

woensdag 2 april tot 26 april, iedere werkdag van 11.30 uur tot 17.00 uur

CONCERT // KULTURKAFFEE

Los Banditos (D)

Begonnen als een surfband die nummers van the Sputniks en the Shadows coverden, hebben ze geleidelijk de invloed van de rock'n roll, garage en de 60's beat muziek (vooral Frans en Italiaans geïnspireerd) opgenomen.

Op de nieuwe CD, de derde ondertussen na Beatclub en Modul 47, hoor je dan ook Plastic Bertrand net alsof hij in de jaren zestig met een vox, in dit geval een Weltmeister T/O - 200.5, aan het experimenteren was. Dat het een typische Duitse band is, hoor je naast het geluid ook aan de teksten. "Oh Madchen komm, lass mich herein,... lass uns zusammen glücklich sein."

De erotiek is dan ook niet veraf in hun teksten. Het zijn echte "Rebelle der Liebe" op een "Fremder Planet". Pornouschi, nackt im Taxi, hot rod Sally, Mittagsruhe im Polizeirevier, unbekannte wilde Frau, Zwischenfall in Orbit, Sex, Haie am Badestrand, Rock & Rumba en China Strip zijn titels van nummers. Je mag je dus verwachten aan een pornotrip doorheen de ruimte.

dj: Bus one

Comodore Rodriguez Flamingo:
Weltmeister T/O - 200.5
Elektra Star: Vermona Rhythmusgeraet TM 2
Django "Boogebastard" Silbermann:
Musica Brillant '78
Mr. 2002 Volt: Musica de Luxe

<http://www.losbanditos.org/>

donderdag 3 april 2003, 22u, Gratis

Enquête KulturKaffee

Zingt allen luid! De kersverse uitbater van het KK is er in geslaagd reeds vijf volle maanden dit beruchte oord open te houden. Zie, het staat er nog steeds! Maar, zo dacht deze uitbater, misschien is er wel plaats en tijd voor veranderingen in het KK. En hierbij kan dus de mening van de regelmatige bezoeker niet ontbreken. Dus, spui uw gal, doe uw ding, dit is een kans om eindelijk dat saaie meubilair te wisselen of die exuberante prijzen te drukken. En -misschien is dit doorslaggevend- u krijgt een **gratis drankje** indien u dit formulier ingevuld afgeeft aan de toog van het KK. Doop die pen dus maar lustig in de inkt!

Wat wil men nu eigenlijk van u weten?

Wel, eigenlijk heel simpel. Hoezeer bent u tevreden over de volgende diensten die het KK u biedt? Wat u dient te doen is gewoon uw voorkeur te omcirkelen. Vindt u deze vragen ontoereikend, dan kunt u nog steeds onderaan bij de algemene opmerkingen uw creatieve brein op hol laten slaan. En horen wij u nu nog klagen dat het KK moet veranderen?

De vragen zijn:

1) Als ik het KK binnenstap, word ik -ondanks alle lokmiddelen, paringsdansen en omkoperij- totaal genegeerd door de mensen achter de bar. Het **onthaal en de service** van het KK vind ik maar ondermaats.

helemaal akkoord - akkoord - beetje akkoord - niet akkoord - geen mening

2) Als ik behoefte heb aan een troostende schouder en een zonnige glimlach trek ik steevast richting KK. Immers, **de vriendelijkheid** van het KK-personeel is legendarisch binnen de ganse VUB-gemeenschap.

helemaal akkoord - akkoord - beetje akkoord - niet akkoord - geen mening

3) Telkens ik een pint wil bestellen in het KK, krijg ik het gevoel dat ik in de wachtrij sta van Euro-Disney. De loomheid waarmee het personeel achter de toog zich voortsleept heeft mij al meerdere malen een kramp in mijn rechter arm bezorgd. Nee, **de snelheid van bediening** in het KK laat heel wat te wensen over.

helemaal akkoord - akkoord - beetje akkoord - niet akkoord - geen mening

4) Elke spaghetti die ik in het KK heb geconsumeerd, werd steeds gevolgd door een hardnekkige constipatie. Laatst kwam er zelfs een maagspoeling aan te pas. Getver, dat eten in het KK is echt niet te vreten! Is dit **kwaliteit**?

helemaal akkoord - akkoord - beetje akkoord - niet akkoord - geen mening

5) Als ik het menu van het KK bekijk, denk ik met weemoed aan de verhalen van mijn grootvader over de oorlog. Toen had men tenminste variatie in het eten. Want **het assortiment** dat het KK te bieden heeft, tart alle verbeelding.

helemaal akkoord - akkoord - beetje akkoord - niet akkoord - geen mening

6) Als ik een avondje uit plan in het KK, mag ik er op rekenen dat de helft van mijn maandgeld er zal doorgejaagd worden. Na het laatste bezoek van de deurwaarder, zie ik mij verplicht in de prostitutie te treden. Och, heb toch medelijden met de diepe zakken van de arme student! De **prijzen** in het KK lijken eerder op een aanslagbiljet.

helemaal akkoord - akkoord - beetje akkoord - niet akkoord - geen mening

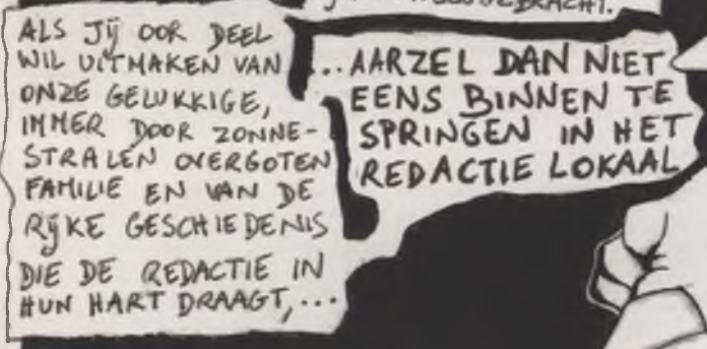
7) Na een uurtje bankzitten in het KK, moet ik telkens een afspraak maken met mijn persoonlijke osteopaat. Om van de tafels maar te zwijgen! Mijn drankje lijkt wel te dansen over het tafelblad. Iets gelijkaardigs heb ik ook meegemaakt in de ferry tijdens een overtocht naar Engeland. Zou een nieuw **meubilair** niet van pas kunnen komen?

helemaal akkoord - akkoord - beetje akkoord - niet akkoord - geen mening

8) Een vaak gehoorde klacht is dat het BSG op een bunker **lijkt**. Wat men echter soms vergeet, is dat het KK een bunker **is**. Maar, vergeet niet, bij een nucleaire aanval kan men er steeds onder **het interieur** schuilen.

helemaal akkoord - akkoord - beetje akkoord - niet akkoord - geen mening

Algemene opmerkingen:

MICHAËL PLEUNEEKERS

Vergadering elke dinsdag om 19.00u
in het lokaal naast het lokaal naast het KK